Влада – Радам !

Голос України

Газета Верховної Ради України

№ 207 (957) ♦ Субота, 29 жовтня 1994 року ♦ Ціна договірна

Людмила КОХАНЕЦЬ, «Голос України»

" ОКРІМ ВІРИ У СЕБЕ, ЩЕ НІКИМ НЕ ЗНАЙДЕНО ЛІПШИХ ЛІКІВ"

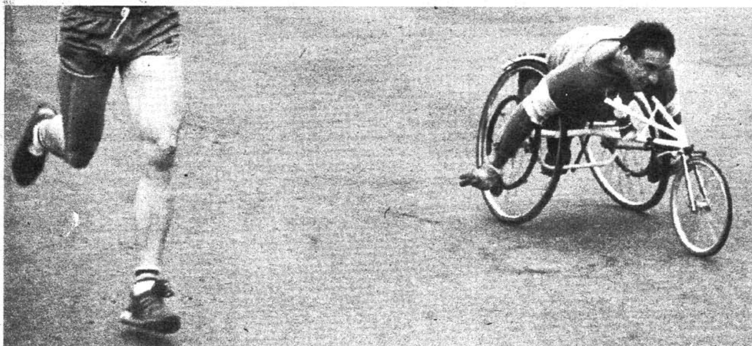
У рецептах од відчаю приписи довільної форми. Можна покрутити ручку транзистора і знайти собі Брамса, Вівальді, Моцарта. А можна відкрутити і краника в газовій плиті. Можна піднестися духом над земними печалями. І спуститися геть об асфальт з якогось там поверху. Можна... Не претендую на роль «фармацевта»: все залежить від фантазії «хворого».

Релігія вважає самогубство тяжким гріхом — Божий гнів не мине непослуха. Атеїстам легше: на самовироці їх не лякає гнівна віза Всевишнього. Втім і важче: від фатального кроку їх не стримує Віра. Але і в нащадка мавпи, і в людини, створеної за образом і подобою Божою, в океані відчаю є чудова лоція. Це про неї сказав поет: «Окрім віри в себе, ще ніким не знайдено ліпших ліків». Покладімося на них — виживемо.

Мій земляк, творець образу чоловіка-криці Павки Корчагіна, залишив по собі хрестоматійну заповідь. Пам'ятаєте: життя треба прожити так, щоб не було нестерпно боляче за безцільно прожиті роки? Не кваптесь пошпурити в кошик полум'яні рядки романтично-пролетарського Миколи Островського. Вирвані з контексту революційних ідеалів, вони, по суті, надідеологічні. Яка ідеологія в цього спортсмена на інвалідній колясці, котрий ще на старті переміг у собі каліцтво? Це не біг підтюпцем за примарою комунізму. Чи в цієї бабусі зі сльозами в очах перед ликом Господа?

Я не знаю, чи справді в житті завжди є місце для подвигу. Як на мене, занадто пишно звучить, фальшиво. В житті є місце для віри в себе. Ти можеш його не заповнити. Тоді і буде «нестерпно боляче за безцільно прожиті роки». Бо яка ж ціль без Віри чи просто віри?

Фото Василя АРТЮШЕНКА (УНІАН).

ДОСВІД МАЄ ДОПОМОГТИ

Голова Верховної Ради України Олександр Мороз прийняв президента Національного банку Югославії Драгослава Абрамовича, з іменем якого громадськість пов'язує стабілізацію фінансово-кредитної системи в цій країні. Це і визначило тему розмови.

Охарактеризувавши ситуацію в Югославії протягом трьох останніх років, гість докладно розповів про дії уряду і Національного банку країни щодо подолання гіперінфляції і спаду виробництва, здійснення грошової реформи. Ішлося, зокрема, про засоби для гальмування зростання грошової маси, встановлення контролю держави над цінами, підвищення купівельної спроможності населення тощо.

Подякувавши гостю за грунтовну і відверту розповідь, Олександр Мороз зазначив, що, попри всі відмінності ситуації в різних країнах, нагромаджений Югославією досвід з реформування економіки і фінансової системи, виходу з кризи має неабияке значення для України. Його окремі, насамперед фундаментальні, моменти мають бути використані і в нас.

У розмові взяли участь голови постійних парламентських комісій Борис Олійник та Віктор Суслов.

Читайте в суботньому номері:

Досвід власний і чужий — пересторога від помилок

«Ми невиправдано довго налагоджували тісні відносини наших парламентів. Візит делегації сейму Литви свідчить, що віднині контакти українських і литовських парламентаріїв переходять у нову якість», — заявив Голова Верховної Ради України О.Мороз на зустрічі з Головою сейму Литовської Республіки Ч.Юршенасом. На думку глави українського парламенту, обмін досвідом завжди допомагав колегам уникнути помилок на шляху формування демократичного суспільства, ринкової економіки.

Ч.Юршенас розповів про п'ятирічний досвід діяльності парламенту своєї держави. Він зауважив, що сьогодні в Литві не існує суперечок між парламентом, президентом і урядом. Водночас, зауважив Ч.Юршенас, Конституційний суд Литовської Республіки стоїть на сторожі законності, регулюючи відносини між усіма гілками влади. Главу українського парламенту цікавив досвід литовських колег щодо розроблення нової Конституції, конкретних форм і методів депутатської діяльності.

Візит завершено

Участь в урочистому відкритті конференції представників країн «Великої сімки» та міжнародних валютно-фінансових організацій «Партнерство заради економічного реформування України», яке відбулося у Вінніпезі, і виступ на ньому Президента України Л. Кучми стало головною подією завершального дня перебування з державним візитом у Канаді делегації України.

Л. Кучма наголосив, що послідовне здійснення реформ є магістральною лінією нашої політики. Звичайно, ми робитимемо все, щоб максимально використати потенційні можливості власної економіки, але нинішня ситуація в ній є така, зазначив Л. Кучма, що успіх вирішення поставлених завдань значною мірою залежить і від зовнішньої допомоги. **І ми вдячні країнам, які відгукнулися на це і погодилися надати підтримку Україні у цей нелегкий період її розвитку.**

Україну підтримали у своїх виступах міністр закордонних справ Канади А. Уеллет, міністр закордоних справ Росії А. Козирєв та інші учасники конференції. А. Уеллет повідомив, що канадський уряд прийняв рішення про виділення на технічну і фінансову допомогу Україні 40—50 мільйонів доларів.

Делегація України поклала вінок до пам'ятника Тарасу Шевченку у Вінніпезі. На церемонії покладення, у якій взяли участь представники української громади, виступив Президент України.

Делегація України на чолі з Л. Кучмою відбула з Канади.

Нам позичають, ми позичаємо

Директорат Міжнародного валютного фонду прийняв рішення виділити Україні 371 мільйон доларів з Фонду системних перетворень.

За словами Президента України Леоніда Кучми, Україна потребує не лише фінансової допомоги, а й технічно- консультативної. Та реальні гроші сьогодні чи не найважливіше.

Паралельно з перебуванням української делегації в Канаді на коментарі не скупилися російські урядовці. Віце-прем'єр-міністр Олександр Шохін, скажімо, нагадав, що Україна винна Російській Федерації тільки в 1994 році 550 мільйонів доларів США.

У комісіях Верховної Ради України

Комісії Верховної Ради у закордонних справах і зв'язках з СНД та з питань оборони і державної безпеки готуються до проведення спільного засідання щодо приєднання України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї.

У жовтні Комісія у закордонних справах і зв'язках з СНД підготувала до розгляду на другій сесії п'ять законопроектів, в тому числі і проект Постанови Верховної Ради України, який має врегулювати питання, пов'язані з поїздками делегацій Верховної Ради та народних депутатів України за кордон. Сьогодні на столах депутатських робочих груп комісії — проекти документів щодо двостороннього українсько-російського договору та врегулювання проблеми Чорноморського флоту.

У Комісії з питань економічної політики та управління народним господарством робочі групи працюють над концепцією фондового ринку в Україні та його положенням. Доопрацьовуються також проект змін до діючого законодавства з питань приватизації та перелік об'єктів, що не підлягають приватизації у зв'язку з їх загальнодержавним значенням. Члени комісії взяли участь у роботі міжнародної науково-теоретичної конференції «Трансформаційний процес в Україні: питання теорії і політики», висновки якої будуть використані в роботі над законопроектами.

Голова Комісії з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин Володимир Буткевич прийняв посла ФРН в Україні Олександра Арно на його прохання.

У ході розмови обговорювались питання роботи Верховної Ради України щодо законодавчого забезпечення статусу національних меншин в Україні та діяльності німецьких общин в сфері мови, культури, релігії. Володимир Буткевич розповів про роботу комісії, про те, над якими законопроектами працюють депутати разом з фахівцями відповідних міністерств і відомств.

Прес-служба Верховної Ради України.

БАЗОВА ГАЛУЗЬ НАПЕРЕДОДНІ ЗМІН

ДНІПРОПЕТРОВСЬК. Металургія продовжує залишатись головним експортером української продукції і основним джерелом валютних надходжень у національний бюджет, сказав після наради з директорами металургійних і гірничорудних підприємств Донецько-Придніпровського регіону Прем'єр-міністр України Віталій Масол, який 27 жовтня побував з робочою поїздкою в Придніпров'ї. Зустріч тривала понад дві години і проходила за закритими дверима. Як відзначив після наради Прем'єр- міністр, мова йшла про реформування головної базової галузі країни, про шляхи її виходу з економічної кризи.

У другій половині дня глава уряду відвідав великий здавальний об'єкт нинішнього року в Україні — будівництво мосту в Дніпродзержинську.

Після Дніпродзержинська Віталій Масол відвідав держплемзавод «Чумаки» у Дніпропетровському районі, де вирощують і розводять перспективні породи великої рогатої худоби. На цьому державному підприємстві від кожної корови одержують близько 8 тисяч кілограмів молока щороку, тоді як по Україні середній надій становить трохи більш як 2 тисячі.

У поїздці по області Віталія Масола супроводили голова облради Павло Лазаренко, інші керівники краю, Міністерства промисловості України.

Уряд РФ дістав вотум довіри

Пропозиція щодо відставки уряду РФ не пройшла в результаті голосування у Державній Думі. За недовіру кабінетові В.Черномирдіна висловились 194 депутати, на підтримку — 54, утримались — 55 чоловік. Відповідно до законодавства потрібно було 226 голосів, аби відправити уряд у відставку.

Версія

Сергій ВЛАД, журналіст

Туга за правильним курсом

Прем'єр-міністра України Віталія Масола останнім часом дуже цікавила природа заборгованості України в розмірі 2,5 мільярда доларів перед Російською Федерацією. Вони як довгостроковий кредит були покладені в основу головного боргу.

А Верховна Рада хвилювалася з іншого приводу: чому все ж таки сталося падіння українського карбованця на валютному ринку?

Хоч як парадоксально, але ці вельми відсторонені одна від одної проблеми поставали на одному грунті й у той самий час.

Справді, як стверджують декотрі члени Комісії Верховної Ради з питань фінансів і банківської діяльності, а також декотрі народні депутати лівого крила, однією з причин, через які на валютному ринку стрімко впав курс українського карбованця до твердих валют, є широкомасштабна спекуляція на Московській міжбанківській біржі. Але на тому коментарі уривають, бо підгрунтя такої «спекуляції» коментаторам не відоме. Щоб внести певну ясність, нагадаю про так звані лоро-рахунки, що їх торік приписували відкривати у Російській Федерації наш Кабінет міністрів і Національний банк. Для читача скажемо, що це рахунки українських банків в українських карбованцях на території Російської Федерації, що їх використовували для взаєморозрахунків. І не лише для взаєморозрахунків, але й, за потреби, — для операцій на Московській міжбанківській біржі. Наприкінці минулого року цим користувалися дуже активно з тієї причини, що треба було закрити фінансовий рік. Тож широкомасштабна спекуляція напрошувалася сама собою. Надлишок пропозиції української валюти на московському фінансовому ринку обернувся падінням курсу карбованця на українському ринку, природнім подорожчанням імпорту за фактично нерентабельного експорту (через обмеження на ціну та доступу до твердої валюти). Тим, хто серйозно займався питаннями макроекономічного аналізу, було зрозуміло вже тоді, що відкриття лоро-рахунків у Російській Федерації матиме далекосяжні наслідки на валютному ринку України. По-суті, вони стали однією з основних причин відпливу з країни капіталів та повороту до тотальної бартеризації торговельних відносин.

Тепер кілька слів про внутрішні причини підриву українського карбованця. Коли в Російській Федерації події, що відбувалися на біржі, контролювали Центробанк і Мінфін, бо по суті йшла скупівля валютних резервів, то ситуація на валютному ринку України склалася незалежно від волі наших Національного банку та Мінфіну. Вирвалися на волю трильйони вересневої емісії, «сільгоспроздрук» IV кварталу, Президент України заявив про близьку грошову реформу, заговорили про підвищення заробітної платні та цін. Цього цілком досить для того, щоб будь-яка біржа «вибухнула», а наша — й поготів. Цікаво, що керівництво Національного банку, про яке останнім часом говорять у негативному розумінні, відіграло в такій ситуації роль рятувального круга в бурхливому морі. Адже пропозиція становила спочатку 1,5 мільйона доларів і попит задовольняли лише за допомогою валютної інтервенції Національного банку.

Василь САВІН: «Соціалістичний Конгрес молоді створено, й головне його завдання — виховати рятівників Вітчизни»

Сьогодні розпочинає свою роботу 5-й з'їзд Соціалістичної партії України. Сьогодні ж, до речі, виповнюється 76 років українському комсомолові. Виходячи з цих двох випадково одночасних подій, співрозмовник нашого кореспондента — лідер молодіжного крила СПУ, голова нещодавно створеного Соціалістичного Конгресу молоді України Василь Савін.

— Василю, що це за організація — Соціалістичний Конгрес молоді?

— Сьогодні СКМ — чітко визначене молодіжне крило Соціалістичної партії України, а в принципі СКМ — перший крок до створення нової прогресивної і розсудливої політичної партії. Партія завтрашнього дня, котра виростить, виховає і підготує нових лідерів, здатних вивести нашу країну з трясовини кризи. Самі собою вони не з'являться.

— Ваша організація має нову і досить незвичну назву...

— Незважаючи на зусилля Соціалістичної фракції у Верховній Раді, наша держава поки що робить усе, щоб молоде покоління було інтелектуально нерозвинене, політично пасивне, а, отже, легко кероване. Саме для досягнення такої мети вводять освіту, котра дорого коштує, ліквідовано соціальні гарантії випускникам вищих і середніх спеціальних навчальних закладів, встановлено віковий ценз — 25 років — для народних депутатів та ще багато дечого. Можновладці старшого покоління намагаються якомога довше протриматися за кермом. І це намагання завдає щоразу більше страждань нашому народові. Нашому застарілому керівництву давно потрібна «нова кров» за рахунок молодих і підготованих політиків. А щоб стати таким перспективним лідером, треба пройти велику школу суспільної діяльності у тій чи тій політичній організації. І починати треба якомога раніше. Ось чому в назві нашої організації залишили слово «молодь». Сьогодні СКМ об'єднує інтелектуальну, активну і небайдужу молодь, а завтра стане партією молодих, але вже професіонально готових до складної і відповідальної політичної діяльності людей.

— Але чому — конгрес?

— Цій формі об'єднання однодумців ми не випадково надали переваги перед вже традиційними — «спілка», «асоціація» і т.д. Вирішили відійти від жорсткого індивідуального членства. Конгрес об'єднує багато молодіжних угруповань лівого напрямку. Їх ідеологічний спектр досить широкий, що й не давало змоги раніше об'єднатися в одну організацію. Таке ж формування, як конгрес, передбачає фракційне об'єднання політичних угруповань із збереженням їхнього ідеологічного менталітету для спільного розв'язання спільних завдань.

— Як зародилася ідея об'єднати ліві молодіжні угруповання?

— Ідея об'єднати досить різні, але часто дуже малочисельні, розрізнені, некеровані і, нерідко, ворожі одна одній молодіжні групи лівої орієнтації зародилася кілька місяців тому. Ми цілком усвідомлювали,що на нинішньому етапі досягти об'єднання лівих політичних партій в єдиний, чітко керований і узгоджений рух неможливо. Та це й не потрібно в такій диктаторській формі. А от внести певну координацію у дії лівих сил просто необхідно. Минулі вибори до Верховної та місцевих Рад це повністю підтвердили, а також виявили численні випадки непорядності щодо Соціалістичної партії з боку її так званих колег у лівому блоці. Такі організації самі того не розуміючи, діяли як «собаки на сіні», внаслідок чого весь лівий рух втратив загалом близько сорока місць у Верховній Раді України.

— І ви вирішили не повторювати помилок своїх, скажемо так, старших товаришів?

— Вирішили: досить бити своїх, щоб чужі боялися. Об'єднати ліві молодіжні групи в єдиний координований рух просто необхідно. І чим скоріше, тим краще. Щоб завтра не відволікатися від серйозної боротьби з капіталізацією та зубожінням країни на різні там внутріусобиці, котрі забирають багато нервів, часу, а головне, — народної довіри. Треба вже тепер шукати спільної мови. І перш за все в молодіжних організаціях.

— І спільну мову було знайдено?

— Так, до складу Соціалістичного Конгресу увійшли представники ряду молодіжних політичних організацій всеукраїнського та місцевого рівнів по всій Україні. Це передовсім організації ЛКСМ, ВМГБ(всесоюзна молода гвардія більшовиків), БКСЛ (братство кандидатів на справжніх людей). ЛОМ (ліве об'єднання молоді), «Молода гвардія», «Червоне козацтво» та інші.

Кожна з цих організацій має багатий досвід, напрацювання, програму. Орієнтованість їх найрізноманітніша — від лівоцентристської (ЛОМ, ПІК), до ультралівої (ВМГБ). Тож усі разом ми становимо певну політичну силу.

— Василю, а як поставився до створення СКМ комсомол?

— Ще минулий XXIX з'їзд комсомолу України ухвалив рішення об'єднати всі ліві молодіжні сили під крилом ЛКСМУ. Але на практиці далеко не всі молодіжні організації забажали увійти до складу Ленінської Комуністичної спілки. Тому було знайдено оптимальний варіант — створення конгресу як об'єднальної і примирювальної сили. Мало того, СКМ вдалося зареєструвати в Міністерстві юстиції України й отримати офіційний статус (те, чого комсомолу не вдалося досягти через цілком об'єктивні юридичні причини).

— Яке на перспективу найголовніше завдання СКМ?

— Сьогодні наша країна поступово сповзає у прірву національної катастрофи. Звичайно ж, такі сильні в політичному та інтелектуальному плані особистості, як Олександр Мороз, Віталій Масол та інші політики, зупинять це неухильне поки що сповзання. Не дозволять Україні перетворитися на чийсь сировинний придаток, не допустять голоду чи кровопролитної громадянської війни.

Та от вивести нашу Батьківщину до рівня розвинених західноєвропейських країн, зробити Україну справді багатою і розбудованою країною в змозі лише наше, молоде покоління. Але його ще треба цього навчити. Ось це і є головне завдання Соціалістичного Конгресу молоді — виховати рятівників Вітчизни.

Микола НЕЧИПОРЕНКО, «Голос України»

Чому вмирають шахти Західного Донбасу,

на яких видобувають найдешевше в Україні вугілля

Чи знаєте ви, що таке Західний Донбас?

О, ви просто не можете цього не знати. Ще зовсім недавно про наймолодший в Україні вугільний басейн писали та говорили багато захоплюючого, не шкодуючи кращих епітетів. То був щирий, справедливий пафос.

За три десятки літ у Придніпровському степу виник, забудувався неповторний і потужний паливний басейн. Колись провінційний Павлоград перетворився на помітне місто, а поряд виросло ще два шахтарських містечка. Одинадцять шахт басейну обладнано досконалою технікою, починаючи з сучасних вентиляційних машин і кінчаючи сучасними виймальними комплексами. В колишньому Союзі їм рівних не було. Це ж бо не жарт: поклади родовища з геологічної точки зору ніяк не назвеш ідеальними, бо переважають тонкі пласти, а ось «Павлоградвугілля» видобувало на рік понад 14 мільйонів тонн палива. Отож і трудові колективи підібралися тут прекрасні, продуктивніших за павлоградські шахти у нас не було.

Але все це — в минулому. Сьогодні басейн, як говорять гірники, затухає-вмирає. Почалася агонія: видобуток не просто скорочується. Втрачається перспектива поновлювати його масштаби. Котрий рік підряд шахти позбавлені змоги готувати достатню кількість нових лав. Тепер і геть припинили цим займатися. Ще трішки, й експлуатувати такі шахти — значить заново будувати.

Причина не глибоко під землею, вона — на поверхні. Шахти ледве зводять кінці з кінцями, зароблених коштів вистачає лише на підтримання в робочому стані діючих потужностей і зовсім не вистачає на підготовку нових. Але якщо цю ситуацію сприймати за наших катастрофічних часів як типову, коли кожен виживає, як може, якщо навіть дотримуватися думки, що сильніший і має вижити, а слабший загинути, то стосовно Західного Донбасу це буде тільки половина правди. І то викривленої. Тут треба дивитися загалом на становище, яке склалося у вугільній промисловості України. І водночас на становище, в яке потрапила вся Україна.

Адже з часів ще перших шахтарських страйків і тих, котрі відбувалися уже в незалежній Україні, страйків, які неодмінно обертались непомірним зростанням цін, інфляцією і зубожінням, гірників небезпідставно звинувачували в тому, що вони егоїстично тягнуть ковдру на себе. Відтак і усіх нас штовхають до ями. Скринька ж відчиняється просто: загалом вугільні шахти України — найзатратніші у світі. Дорожчого вугілля більше ніде немає. Його ніхто не

виймає — невигідно. І розмови про те, що нам ліпше купляти вугілля за кордоном — не вигадки.

Перший заступник технічного директора об'єднання «Павлоградвугілля» Михайло Мусієнко каже так:

— Не знайшлося у нас державних мужів в уряді чи просто сміливих і рішучих спеціалістів у Держвуглепромі, котрі б вчасно визначилися, які шахти закрити, а які рятувати.

То залишається тепер пригадати, що краще пізно, ніж ніколи? А й справді треба мати і мужність, і здоровий глузд, оскільки, з одного боку, мова йде про долю сотень і тисяч сімей, пов'язаних з вугільною промисловістю, з іншого — про долі всієї України. Людство ж завжди чимось жертвувало і вибирало з кількох лих найменше, коли йому дорогою ціною давалося те, без чого однак не могло обійтися. А що не збережеться у нас сповна нинішня вугільна галузь — це однозначно. Та що гине тепер вона геть вся чисто, коли конають і ті шахти, котрі не повинні конати, — то оце і є наслідки тієї нерішучості, про яку говорив Михайло Мусієнко.

І не квапитеся звинувачувати його та інших керівників Західнодонбаського вугільного об'єднання в тому, що винятково з патріотичних, навіть містечкових міркувань побиваються вони за помираючими власними шахтами. Вибір вцілити, якщо ми мудрі та не безголові, припадає на ці шахти не випадково. Тут же паливні підприємства дійсно оснащені бездоганно, а головне, що вугілля Західного Донбасу — найдешевше в Україні. Найдешевше, хоч на його собівартість лягає значно більше витрат на утримання ремонтно-обслуговуючих служб та соціальних тилів, ніж у тому ж Центральному Донбасі. Це аргумент найочевидніший, який і треба брати за основу.

Плюс ще такий: Західний Донбас — єдиний у нас перспективний басейн. Розвідані запаси раніше вважалися державною таємницею, сподіваємося, і зараз також, тому скажемо тільки, що паливного родовища на Придніпров'ї вистачить на кілька прийдешніх поколінь. Видобувають же тут і коксівне вугілля, і те, що йде для енергетики. Нащадки самі вирішать, потрібне воно їм буде чи ні. А ось нам, як не крути, потрібне. Мусимо берегти від погибелі такі шахти.

Натомість же відбувається зовсім інше. Державних мужів, які б розумно розпорядилися долею вугільних шахт, не знайшлося. Зате спеціалістів у Держвуглепромі, котрі, як мінімум, безвідповідально ставляться до цієї проблеми, схоже, вистачає. Чи то традиція спрацьовує стара, коли вважалося, що Західному Донбасу до снаги самотужки себе підтримувати краще за інших, чи дійсно від того, що в Держвуглепромі зібралися вихідці винятково з Центрального Донбасу, чи якась загальна безпорадність... Та йдуть же у нас назустріч приреченим шахтам і, навпаки, за пасинків тримають ті, які б ще ого-го як працювали, якби над ними зглянулися. В об'єднанні знають достеменно: розрахункові ціни на вугілля у Західний Донбас «спускають» вдвічі, а то і втричі нижчі, ніж на вугілля шахт Центрального Донбасу. Там уже є такий дорогий, що його ніхто не бере. А у Павлограді майже рік працюють собі у збиток — без будь-яких надій на реанімацію. То скажіть на милість, чого в цій «політиці» більше — державних інтересів чи якихось інших?

Переді мною — півтора десятка сторінок грунтовного фінансово-економічного аналізу діяльності «Павлоградвугілля» і втричі більше сторінок зведень та порівняльних таблиць, рясно засіяних невтішними цифрами. Про що вони говорять? Про те, про що в басейні вголос бояться зараз промовляти: якщо до початку наступного року три шахти виживе — то й добре. Швидше ж за все зупиняться всі одинадцять. А що про те говорить цей аналіз, що Західний Донбас сьогодні — наочний та печальний приклад, як Україна фатально втрачає і те краще, що створила та має. Що, навпаки, могло б її порятувати.

Дніпропетровська область.

Володимир САВЦОВ, «Голос України»

У НИХ — РОЗРІЗ ОЧЕЙ ІНШИЙ

Думка оглядача

Отже, звершилося: Вашингтон помирився з Пхеньяном. Підписано американо-північнокорейську угоду, яка регулює найболючішу проблему стосовно ймовірного виробництва у КНДР ядерної зброї. Цю точку зору США рішуче відкидав Пхеньян, але досі обидві сторони, як кажуть, залишалися при власній думці.

У рішенні проблеми були «важкі пологи». Вашингтон наполягав на тому, що реактор у північнокорейському місті Йонбені працює за технологією, яка робить можливим виробництво плутонію — сировини для ядерної зброї. Більше того, з легкої руки ЦРУ американські урядовці заявляли, що КНДР нібито вже має кілька ядерних зарядів. Звідси і вимога: допустити експертів МАГАТЕ до всебічної ревізії північнокорейських ядерних об'єктів, а реактор загасити.

У свою чергу, КНДР виступила з твердженням, що ревізія можлива не на всіх об'єктах, оскільки деякі з них «не мають воєнного значення», і позиція США і МАГАТЕ є втручанням у внутрішні справи КНДР. До дискусії підключилася ООН; тоді Пхеньян заявив про призупинення членства КНДР у Договорі про нерозповсюдження ядерної зброї.

Перипетії конфлікту, який тривав два роки, могли б стати темою окремого дослідження. Але у даному разі — не в них суть. Головне, що врешті-решт він, здається, вичерпаний. Згідно з американо-північнокорейською угодою у КНДР будуть збудовані реактори такого типу, які використовуються на Заході у мирних цілях і унеможливлюють виробництво плутонію. Плюс, з метою задовольнити потреби економіки КНДР протягом того часу, коли старий реактор буде виведено з ладу, а нові ще не вступлять до нього, США здійснюватимуть до КНДР поставки нафти (як джерела електроенергії).

Звичайно, непоступлива політика Пхеньяна солідно «попсувала нерви» і Вашингтонові, і МАГАТЕ, і ООН, та й усьому світові. Росія навіть запропонувала скликати багатосторонню конференцію з цієї проблеми. У свою чергу Сеул неодноразово заявляв про небезпеку з боку КНДР, дві третини армії якої знаходяться поблизу його кордонів. Піднімалося питання щодо введення антипхеньянських економічних санкцій. США і Південна Корея демонстративно наголошували на продовженні практики традиційних маневрів «Тім спіріт», які мали конкретну антипхеньянську спрямованість.

Але твердість КНДР принесла бажаний їй результат. Згадана угода передбачає значні поступки з боку США. По-перше, як вказують західні аналітики, КНДР дозволять зберегти багато своїх ключових ядерних об'єктів майже на десятиліття. Адже, згідно з цим документом їй не треба закінчувати демонтаж своїх об'єктів, на яких можна виробляти придатні для створення ядерної зброї матеріали доти, доки у країні не почне діяти реактор західного зразка (а це, як очікується, відбудеться не раніше 2003 року). По-друге, цей реактор, вартістю у чотири мільярди доларів, буде збудований на кошти не самої КНДР, а міжнародним консорціумом, до якого, напевно, увійдуть США, Японія і Південна Корея. І, по-третє, той же Вашингтон оплачуватиме вартість нафти, яка почне поставлятися до північнокорейських портів. А це — ще чотири мільярди доларів.

Захід, зрозуміло, чекає певних дивідендів і для себе. Це — і безпека на Корейському півострові, і ймовірна відмова Пхеньяна від ідеології «чучхе» — опори на власні сили (адже будувати нові об'єкти приїдуть спеціалісти з багатьох країн), і «відкриття» КНДР для віянь з «вільного світу».

Втім, ці очікування — журавель у небі. Що ж до КНДР, то вона здобула дивіденди вже відсьогодні. Причому, не лише політичні, а й суто економічні. Адже вісім мільярдів доларів (чотири плюс чотири) — це «живі» гроші, причому — з кишені тих держав, які фігурують у списку головних потенційних ворогів КНДР. (Нагадаємо, що з часів Корейської війни у відносинах Пхеньяна з Вашингтоном і Сеулом практично ніяких змін не відбувалося — мирні угоди не підписано й досі).

Не знаю, для кого як, а у мене усі ці перипетії, а головне — їхній результат, викликають чітку асоціацію. З Україною, державою, яка першою в історії здійснює — добровільно! — ядерне роззброєння. Пам'ятаєте, нас теж лякали міжнародною обструкцією аж до санкцій, які мовляв, поставлять Україну на коліна, коли вона терміново не позбавиться ядерних боєголовок. І що? Стратегічні ракети уже вивезли — і досі сперечаємося, чи одержали за них гроші; за тактичні — маємо з боку Заходу одну обіцянку за іншою. Причому ні в яке порівняння з вісьмома «корейськими» мільярдами передбачувана допомога не йде. До того ж, КНДР не мала (і слава Богові!) Чорнобиля, «ліквування» від наслідків якого теж коштує астрономічних грошей. І тут Захід нав'язує Україні власні економічні розрахунки, які на порядок розходяться із справжніми потребами нашої держави (так само, як і Росії й Білорусі, народи яких теж постраждали від цього жахливого лиха).

Так, уже три роки нам обіцяють — знову і знову. Ціла серія переговорів на вищому рівні між Україною і США відбулася останнім часом. І постійно з боку наших партнерів лунає теза: «От тоді, коли ви приєднаєтеся до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї, все буде о'кей».

КНДР пішла іншим шляхом. І досягла бажаного для себе. Як це їй вдалося? Чи не тому, що у Пхеньяні дивилися на реалії по-іншому? Втім, воно й зрозуміло: у корейців розріз очей не такий, як у нас...

Корвету «Луцьк» від Волині

З метою виконання Указу Президента України «Про організацію шефства над кораблями Військово-Морських Сил України» та надання допомоги у забезпеченні кораблів матеріально-технічними засобами, продовольством, розв'язанні житлових, комунально-побутових та інших соціальних проблем моряків, голова Волинської обласної Ради Борис Климчук видав розпорядження, згідно з яким Луцьк і область беруть шефство над малим протичовновим кораблем «Луцьк». Волиняни передадуть кошти на спорудження двох двокімнатних квартир в Одесі для особового складу корабля. Протягом першого і третього кварталів наступного року для моряків корабля виділятимуть безплатно цукор, борошно, крупи, масло, м'ясо, картоплю, кондитерські та макаронні вироби. Луцькі підприємства виготовлятимуть вимпели, емблеми, стрічки для матроських безкозирок, буклети корабля тощо. З позабюджетного фонду обласної Ради виділено 300 мільйонів карбованців на придбання для особового складу корабля спортивного інвентаря, одягу та культтоварів. Буде передплачено періодичні видання українською мовою.

Богдан БЕРЕКЕТА.

Волинська область.

Володимир НАБОКА, журналіст

Навіщо дотувати монополістів

Коментар

Програмна доповідь Президента України Леоніда Кучми на сесії Верховної Ради була, і на цьому не раз наголошували, своєрідним планом заходів, що їх треба ужити для стабілізації економіки, планом для подальшої роботи всіх гілок влади, політичних партій, громадських організацій, які могли б консолідуватися навколо здійснення реформ, вивести Україну до ринку. Спеціально для «Голосу України» президент однієї з таких організацій — Ліги підприємців АПК Леонід Козаченко коментує положення програмного документа глави держави, зокрема щодо політики в галузі сільського господарства.

— Якщо оцінити запропоновані заходи в цілому, то вони — прогресивні, суттєво нові і, думаю, будуть підтримані низкою впливових міжнародних організацій. Однак є і слабкі місця у цієї програми. Багато програм, розроблюваних досі найрізноманітнішими організаціями, теж не були ідеальними. Сьогодні заходи, запропоновані Президентом, мають, нарешті, розпочати реформи й подати людям надію, що ситуація зміниться на краще. Природно, мене найбільше хвилює розділ, у якому йдеться про реформування агропромислового комплексу. Основне у ньому — земельна реформа. Не можна здійснити суттєвих перетворень на селі, доки не буде вирішено питання про ринок землі. Доки не буде створено законодавчу базу, щоб оголосити землю товаром, який вільно продається і купується та є предметом застави.

Однак про решту заходів, які передбачено здійснити в сільському господарстві, на жаль, можу говорити лише критично. Передовсім про непросте питання держзамовлення. У доповіді йшлося про те, що потрібно зберегти 20—30 відсотків того держзамовлення, яке є сьогодні. Але найголовніше це те, що сільгосппідприємства мають здійснювати його у натуральному вигляді в обмін на матеріально-технічні засоби. Це надзвичайно велика помилка. Ми не можемо повертатися до натурального обміну. Коли ілюструвати це прикладом, вийде приблизно так: ідеш до магазину, вибираєш потрібну річ і забираєш її додому, не заплативши грошей. Потім через певний час приносиш до крамниці замість, скажімо, панчіх, ковдру чи мішок цукру.

Інший, не менш важливий момент, — сільгосппідприємствам пропоновано заборонити вільно продавати свою продукцію доти, доки вони не виконають держзамовлення. Вважаю, сьогодні ніхто не має права ставити сільгосппідприємства в такі дискримінаційні умови, ніхто не має права заборонити їхню господарську діяльність. Якщо держава настільки слабка, що не може дбати про ці господарства, то вони мають дбати про себе. Міцніючи, вони зміцнюватимуть державу.

Знову пропоновано створити інститут уповноважених організацій, яким буде дозволено купувати сільгосппродукцію чи продавати її. Невже знову хочемо створити умови для якихось корумпованих структур. Я думаю, що це потрібно ще раз переглянути і у ході аграрної реформи уникнути.

На жаль, у доповіді не знайшлося місця такому важливому питанню, як субсидії чи дотації для сільського господарства. На мою думку, без дотацій ми не зможемо забезпечити діяльність цієї галузі. Є багато проблем, що заважають нормально функціонувати господарському механізмові в аграрному секторі. Чи можемо ми сьогодні, наприклад, продавати хліб за собівартістю? Мабуть, ні. Також й інші продукти харчування. Тож потрібно ставити питання про дотації. Але це питання, на мій погляд, важливо було б поставити в доповіді, бо сама політика дотацій мусить бути змінена. Ні в якому разі держава не повинна дотувати монополізовані посередницькі структури. Держава має дотувати або ж виробника сільгосппродукції, або ж її безпосереднього споживача. Тоді державні кошти будуть використовуватися ефективніше й вони даватимуть користь. Їх не «спалюватимуть» ці монополізовані посередницькі структури, створюючи надзвичайно несприятливі умови для нормального функціонування і галузі, і економіки в цілому. Всі ці зауваження слід врахувати, якщо ми хочемо змінити ситуацію у сільському господарстві.

Якщо ми так рішуче, як про землю, порушимо питання про надання більшої свободи сільськогосподарським підприємствам, якщо ми не знімемо з них кайдани держзамовлення, то боюся, що селяни не сприймуть реформи. А аграрний сектор за умов реформування сьогодні в змозі стабілізувати економіку держави.

Богдан СТУПКА:

«І ВІН ДАВ МЕНІ ЦУКЕРКУ...»

Минуло 9 днів, як помер видатний митець, чудова людина Сергій Бондарчук. Він дуже любив Україну і завжди тягнувся сюди душею. Одна з перших його ролей у кіно — Тарас Шевченко в однойменному фільмі, потрясла всіх, хто його бачив. Як вказав Євгеній Євтушенко, «...щоб зіграти таку велику людину, треба нести цю велич і в самому собі». Сергій Федорович був саме таким.

Тут, у Києві, залишилися його друзі. Вони сумують з приводу тяжкої втрати. Один з них — народний артист України Богдан СТУПКА. Він люб'язно погодився згадати разом з нами Сергія Федоровича Бондарчука.

— Пане Богдане, наскільки мені відомо, ви були добре знайомі із Сергієм Федоровичем...

— Так. Хочу сказати, що дуже вражений цією несподіваною смертю. Це надто важка втрата для мене особисто, бо останні 15 років ми були в тісних стосунках. Я знімався в його фільмі «Червоні дзвони» в ролі прем'єр-міністра Керенського. Вважаю, що Сергій Федорович — великий, могутній режисер... Оце останніми роками він зробив «Тихий Дон» Шолохова — 10 серій, тільки перезапис не закінчив. Я теж мав там зніматися, на жаль, не склалося, часу забракло.

— Яку роль ви мали зіграти?

— Батька Лісницького. Були вже й кінопроби. І якось не сталася ця зустріч... Так, це був режисер з великої букви. Потім вже прийшла якась нова хвиля, нові люди — максималісти, можна навіть сказати, екстремісти в кіно. І почали знищувати Сергія Федоровича. Думаю, що це також руйнівним чином позначилося на його здоров'ї.

— І все ж він був людиною сильного духу. Навіть у ті важкі для нього часи відстоював класичний фільм, класичну режисуру...

— А що значить сказати класичну... Фільм має бути цікавий. Хоча в нього, наприклад, «Борис Годунов» і не вийшов. Бо буває так — людина мріє зняти фільм, зіграти там роль, і все воно виношене, виплекане, а результату нема. Буває навпаки. Дуже підсвідомо якось ти не чекаєш успіху, а робиш злет... Так що то... Істини в мистецтві нема. Що то є двічі два — чотири, так у мистецтві не було ніколи й не буде.

— Як проходили ваші зйомки у «Червоних дзвонах»?

— Пам'ятаю, коли закінчив озвучення Керенського, я йому в цій ролі дуже сподобався. І він дав мені цукерку — таку собі простеньку карамельку... Зауважте, що це було десь 1981 року. І раптом тобі Керенський, негативна роль. У нас тоді все по полицях було розписано, де позитивне, де негативне, в яких дозах його видавати. А він дав мені цукерку й каже: «Оце давно у Таганрозі (а Бондарчук там народився в українській сім'ї), коли я зіграв у шкільній виставі негативну роль, учитель мене похвалив і дав цукерку. То я й тобі даю». І питає: «Що би ти хотів зіграти у «Борисі Годунові»? Я хотів сказати, що саме Бориса Годунова. Та потім подумав, що не хочу його ображати, адже ж він сам на нього пішов, і кажу: Шуйського. Приїхав на кінопроби. Мені зробили грим — дуже такий красивий, бороду причепили, я одягнув розкішний боярський костюм із стоячим комірцем. Приходжу до нього на оглядини. Він побачив і каже: «Ні-і-і... Два царі в одному кадрі не буде...» Цю роль виконав Ромашин. Оце була тоді в мене така... така зустріч. Але я думаю, що він... неправильно зробив. Може, то воно так у мене підсвідомо виходить: я собі гадаю, якби він узяв мене на Бориса Годунова, фільм вийшов би цікавий. Потім Лукіно Вісконті (він бачив матеріал) йому говорив: «Сергію, візьми доброго актора на головну роль, бо режисура і головна роль в одному фільмі — це дуже складно, й ти виграєш усі призи, які є у світі». Ну, але цього не сталося.

— Мені відомо, пане Богдане, що Сергій Федорович залишився задоволений цим фільмом.

— Бачите, тут важко щось сказати. У «Червоних дзвонах» він показав Леніна-Ульянова. Рудого, пересічного дідуся. А ми всі вважали його таким, знаєте, великим вождем. І коли він з'явився на екрані з поголеними вусами, з перев'язаною щокою — підступненький, миршавенький дідок з борідкою — на робітничі сходки так вибирався, і це архівні відомості, — у залі стояв сміх. Тоді почали Бондарчука критикувати за те, що він узяв актора з нерозумними очима на таку роль. А він сказав: «Це я працюю на перспективу. Побачите, прийде час, і все зміниться...» Так що я не знаю. Можливо, в перспективі «Бориса Годунова» будемо переглядати й по-іншому до нього ставитися. Тепер Сергія Федоровича нема, й то дуже велика втрата. А він так мріяв зняти «Тараса Бульбу». Йому ж весь час твердили, що в нас з поляками прекрасні відносини — не треба ті всі діла історичні чіпати.

— Як ви познайомилися?

— Це було 1972 року, на фестивалі у Белграді. Він привіз фільм Кончаловського «Дядя Ваня». А ми — «Білого птаха з чорною ознакою». Був дуже простою людиною в поводженні, тому що він дуже розумний. Іван Миколайчук, Боря Хмельницький з «Таганки» — оце він до нас трьох, тоді ще молодих хлопців, дуже добре ставився. Часто запрошував до себе в номер, багато розповідав про кіно, про мистецтво, якісь смішні історії розказував. І завжди це було легко, красиво, з гумором. Він дуже багато знав, мав надзвичайно добрий художній смак і вишукане людське благородство. Приїздив і пізніше до Києва, завжди бував у театрі, дивився «Енеїду». «Це ж фантастика, — казав, — її можна возити по всьому світі».

— А «Дядю Ваню» бачив?

— Так. Потім подивився цю виставу у Товстоногова. Дядю Ваню там грав Басилашвілі. Про це сказав: «Дядю Ваню так не можна грати. То штукарство. Треба життя прожити. А там тільки форма. А коли поєднувати одне з другим, тоді воно щось, може, й вийде». Так, він дуже цікавився нашим українським життям, мистецтвом. Бо ж і сам українець. Страшенно любив Шевченка. Пам'ятаю, якісь свята були, то навіть по ЦТ читав Шевченка. Зі мною на зйомках, так, ніби жартуючи, весь час розмовляв українською.

— Виходило?

— Так, виходило. Часом трохи збивався, але перепитував, чи правильно вимовив...

Згадую, як відбувалася прем'єра «Червоних дзвонів» у Москві. У ресторані Спілки архітекторів Сергій Федорович влаштував бенкет. Мені дали слово. А я, говорячи тост, копіював його: «Ага... О-о-о!.. А- ааа!» (І пан Богдан з дивовижною точністю, з добрим гумором і високим пієтетом до свого старшого друга передає ці інтонації). А тут, у Києві, питали Бондарчука, як там, мовляв, знаменитий Франко Неро зіграв Джона Ріда в «Червоних дзвонах»? «Кто? Кто?» (І знову незрівнянні інтонації Бондарчука в чудовому виконанні пана Ступки). «Та Франко Неро...» «А-а-а, Нюра... Да... Как в проруби». Тобто він мав на увазі, що ті зірки всякі там... Словом, він хотів сказати, що у нас маса прекрасних акторів. Як зауважив Пітер Штайн, у нас середній театральний актор є вище зірки європейської. Просто вони незахищені, ніяких прав не мають. До них так ставляться, ніби це непотріб якийсь...

— Там роблять зірок, ціла індустрія на це спрямована.

— Так, там роблять, а в нас їх знищують.

— Скажіть, пане Богдане, а в останні роки ви зустрічалися з Сергієм Федоровичем?

— Оце фільм «Вожак» — про циганів. Режисер Бобров хоче показати, що цигани — не всі злодії, ворожбити.Словом, як і в кожному племені, в кожній нації, у циган є люди достойні. Сергія Федоровича він запросив на роль вожака. Але в нього були якісь контракти з італійською фірмою, і він не мав права зніматися. Його запитали: «Кого б ви порадили?» Він сказав: «Есть на Украине такой артист Богдан Ступка...» (Знову звучить голос Сергія Федоровича у блискучій інтерпретації мого співрозмовника). Вони приїхали до мене, уклали контракт. Десь маємо в квітні знімати цей фільм... Так що оце останнє добро він зробив для мене... Ніби зворушливо так простягнув свою добру руку на прощання. Але я зняв Сергія Федоровича на відеокасету. Тож він залишився у мене не тільки в душі й пам'яті. Я дуже переживаю, що так це все сталося, що ми втратили таку велику людину...

— Дякую вам за розмову. І хай земля пухом буде Сергію Федоровичу...

Розмову вела
Людмила БАРАНЕВИЧ.

На знімку: Сергій БОНДАРЧУК.

Роман ВАТРИЧ, журналіст

КОМУ — НОВИЙ «БМВ», А КОМУ — ПОРТРЕТ У ПРОФІЛЬ,

або Чи приїде Європа до Львова?

Анонс

Схоже, що приїде. А втім, якщо на IV міжнародній західноукраїнській виставці-ярмарку «Галицькі контракти-94» і не побачимо стількох західних фірм, як це було, скажімо, три роки тому, — нічого особливого не станеться. Бо Львів — також Європа і має власний гонор.

Хоча організатор виставки-ярмарку — редакція відомого ділового тижневика «Галицькі контракти» — розумів, що протягом п'яти останніх років той гонор зробив Львів, та й увесь західноукраїнський регіон, скоріше центром політичної активності України. Але й передумов для ринкового прориву в Галичині не бракує. Це передусім історично сформоване позитивне ставлення усіх верств населення до приватної власності, давні підприємницькі традиції і звичка покладатися не на державну опіку, а на власні хист і працю. І відновити реноме ринкового лідера, на думку організаторів, Львів зможе через проведення виставок, залучення знову ж таки традиційно прихильних до Галичини західних інвесторів, завдяки вигідному прикордонному розташуванню.

За традицією IV західноукраїнська виставка-ярмарок «Галицькі контракти-94» буде багатогалузева. Організатори виставки, яка відбудеться 15—18 листопада в палаці ігрових видів спорту «Спартак», мають намір створити умови для прямих контактів підприємств, допомогти відомим фірмам і підприємствам показати нові розробки і зразки продукції, а менш відомим — заявити про себе на ринку, і загалом сприяти встановленню нових економічних відносин та їх розвитку, зміцненню взаємовигідних економічних зв'язків України з найближчими сусідами — Білоруссю, Польщею, Угорщиною, Словаччиною, Чехією, Росією.

— Ми хочемо провести цю виставку як яскраве шоу, — сказав у Києві на прес-конференції з цього приводу головний редактор «Галицьких контрактів» Михайло Вейсберг, — влаштувати справжнє свято для міста. Зокрема в рамках виставки-ярмарку намічено провести семінар-огляд авторських комп'ютерних програм, презентацію асоціації ділової інформації «Бізнес в Україні» і, звичайно, розіграти речову лотерею. Правда, хтось виграє машину «БМВ», яку погодилася надати для лотереї «Українська фінансова група», а хтось — право помістити на сторінках «Галицьких контрактів» власний портрет у профіль.

Виставковий бізнес доволі своєрідний. І сьогодні ним може успішно займатися передусім той, хто володіє діловою інформацією. «Галицькі контракти», безперечно, належать до таких видань. Отож хочуть і себе показати з найліпшого боку в діловому світі, і нових читачів набути, і, певна річ, якусь копійку заробити. Щоб мати, за що купити папір і платити гонорари своїм авторам.

Цитуємо

— Відомо, що Ви очолюєте групу з вироблення нового Кримінально-процесуального кодексу України. Як просуваються тут справи і які нововведення будуть в КПК?

— Над проектом КПК працювали науковці різних закладів, загалом 28 чоловік. Нині розроблений ними проект направлено Верховній Раді на розгляд. Ми пішли шляхом значного зменшення видів злочинів, за котрі передбачено смертну кару. Стосується це, передусім, таких злочинів, що не спрямовані проти життя і здоров'я людей. Але смертна кара має залишитися, страх перед покаранням має бути. Всяке у житті може трапитися. Ви з преси знаєте про жорстокі вбивства, котрі не піддаються нормальному розумінню. Як це було, скажімо, недавно в Криму, де розтерзали сім'ю дільничного уповноваженого, майора міліції. До речі, підозрюваних у скоєному вже затримано. Покарання за такі злочини має бути адекватне.

Є нововведення, які пов'язані з «ринковими» перетвореннями — беру їх у лапки, бо наш «ринок» — це не ринок. Стосуються вони порушень, зловживань у зовнішньоекономічній, кредитно-фінансовій, банківській діяльності.

Деталізовано злочини військові. А то в нас було: ступив солдат не так, а ми вже кримінал у тому вбачали. Або з цивільного життя. Випили хлопці чарку, сказали щось там на вулиці — грубе порушення громадського порядку. Стукнулись легенько два легковики — і вже розслідуємо кілька місяців. Оцей та інший дріб'язок ми пропонуємо кваліфікувати як адміністративні порушення, котрі караються штрафами та іншими стягненнями. Є й інші нововведення. А загалом ми йшли шляхом, так би мовити, декриміналізації. Тепер слово за парламентаріями.

Владислав ДАЦЮК,
Генеральний прокурор України.
(«Молодь України» від 21 жовтня ц. р.).

ПАМ'ЯТНИК М.ГРУШЕВСЬКОМУ В КИЄВІ

Міжнародний фонд Михайла Грушевського працює над важливим для молодої Української держави проектом «Бронзовий пам'ятник Михайлу Грушевському в Києві» (скульптор Іван Макогон, архітектор Анатолій Ігнащенко).

Пам'ятник являє собою бронзову стелу заввишки 4,5 метра, на якій розміщено класичний бронзовий бюст- погруддя Грушевського. Круглу ребристу стелу обрамлено бронзовим прямокутним поясом, на лицевій стороні якого — напис старослав'янськими літерами: «Михайло Грушевський». На тильній стороні пояса сучасним шрифтом написано: «Україні від банку «Україна». Пам'ятник Грушевському відливають у АП «Укрреставрація». Вартість — 1,9 млрд крб. Фінансує роботи Міжнародний фонд Грушевського та АПБ «Україна».

Головне управління архітектури виділило для пам'ятника першому президентові України місце — на початку вулиці Грушевського поряд з приміщенням філармонії, біля входу в Першотравневий парк. Саме тут у 1917 році в будинку Купецького зібрання Грушевським було проголошено утворення Української Народної Республіки.

Урочисте відкриття пам'ятника Михайлу Грушевському заплановано Президентом України на 24 серпня 1995 року з нагоди четвертої річниці незалежності України.

Зауваження та пропозиції просимо надсилати на адресу фонду: Київ, 252001, вул. Грушевського, 4. Фонд Грушевського.

Леонід РЕШОДЬКО
професор, директор Міжнародного Фонду Михайла Грушевського.

«МОЖНА ПРАЦЮВАТИ ДОБРЕ І НАДІЙНО», —

стверджує директор виробничо-комерційної фірми «Чернівецький меблевий комбінат» Костянтин КУБЛЯК

За 1991—1993 роки виробництво меблів в Україні зменшилося більш ніж на 35 відсотків. Падіння обсягів виробництва на підприємствах галузі за дев'ять місяців нинішнього року склало 47,7 процента. А на Чернівецькому меблевому комбінаті за три останніх роки виробництво меблів зросло в півтора раза. Цього досягли повністю за рахунок підвищення продуктивності праці. У колективі наполегливо працюють, шукають нетрадиційні підходи до справи в нинішніх нелегких умовах, а не списують усе на об'єктивні труднощі.

Костянтина Яковича Кубляка знаю майже чверть століття. На Чернівецькому меблевому комбінаті — найстарішому підприємстві галузі, якому вже більш ніж сто років, він пройшов шлях від бригадира до директора. За нього цей колектив міцно посів передові позиції серед меблярів України. Порівняно недорогий, добротний і затишний набір корпусних меблів «Трембіта» став користуватися практично необмеженим попитом у республіці й далеко за її межами, комбінат постійно посідав призові місця у районному, обласному, республіканському і всесоюзному соціалістичному змаганні, а його директор став помітною постаттю в місцевих виборних органах влади. І ніякого «талану», «випадковості» за цим не було. Успіхів і колектив, і його керівник досягали напруженою працею, копіткою роботою з мобілізації резервів підвищення якості продукції та ефективності виробництва.

Постійно давалося взнаки й те, що Кубляк, на відміну від багатьох директорів, вихованих старою системою, був за духом своїм економістом, менеджером, а не головним інженером чи головним технологом підприємства. У Чернівцях лунала слава Кубляка — пропагандиста економічної освіти. Він міг «на пальцях» пояснити слухачам складні поняття економіки, дохідливо вказати шляхи ефективності виробництва. Не випадково на меблевому комбінаті одні з найперших у місті та області впровадили цеховий госпрозрахунок, зробили НОП (наукову організацію праці) головним клопотом фахівців на всіх рівнях виробництва.

Коли нещодавно випало бути в Чернівцях, поцікавився у місцевих керівників: «А як справи на меблевому комбінаті у Кубляка?» І у відповідь почув: «Як завжди — чудово. «Трембіту» у меблевих магазинах не віднайти — продають її прямо «з коліс», підприємство нещодавно приватизовано і стало акціонерним товариством закритого типу, яке утворили члени колективу та їхні сім'ї».

Кубляка застав, як завжди, сповненим енергії та планів, його шістдесят з гаком йому ніяк не даси. До директорового кабінету заходив разом з жінкою з букетом багряних троянд. При мені вона вручила їх Костянтинові Яковичу і мовила: «Спасибі Вам величезне від усієї нашої сім'ї!». Коли відвідувачка вийшла, господар відповів на моє німе запитання: «Доводиться бути для своїх колег не лише директором, але й наставником, старшим братом, батьком. Радий, що все у нашої співробітниці в сім'ї гаразд».

Перше, що приємно вразило мене у знайомих коридорах адмінкорпусу підприємства, — присутність багатьох атрибутів життя трудових колективів, яких деякі керівники постаралися здихатися, швидко помінявши портрети Леніна і Горбачова на портрет Шевченка. Маю на увазі стенди з планами на рік і п'ятирічку, результатами трудового суперництва підрозділів комбінату, даними про діяльність винахідників і раціоналізаторів, куточок НОП і багато іншого.

Серед директорів колишніх державних підприємств України у мене багато добрих знайомих, з якими познайомився за два десятиріччя своєї журналістської роботи. Чимало з них репрезентують колективи, які, так би мовити, «гриміли» на всю республіку і далеко за її межами, користались заслуженою повагою у своїх регіонах. Проте тепер зустрічі й бесіди зі старими друзями часто бувають нелегкі. «Нема сировини й матеріалів», «Платити робітникам нічим, сидимо «на картотеці», «Усі структури влади тільки те й роблять, що руйнують промисловість», «Далі працювати так просто сил нема: хоч у петлю залазь...» Це далеко не повний перелік того, що доводиться чути. І складається враження, що справді «Україну довели до краю», що промисловістю ніхто не займається»...

А хто нею має «займатися»? Нерідко сам ставлю собі це запитання. Адже мої співрозмовники не новаки з інститутської лави. У більшості випадків — це «зубри» старої господарчої системи, котрі пройшли «вогонь і мідні труби». Так чому ж вони не бачать виходу з економічної ситуації, що склалася? Певне, крім справді руїни в нашій економіці, що розірвала звичні, усталені господарчі зв'язки, нісенітниць «дикого» ринку, правового черезсмужжя законодавства, різноманітних указів і постанов владних структур, даються взнаки звичні стереотипи багатьох наших господарчих кадрів. Хтось повинен дати сировину й матеріали, «прикріпити» до постачальника чи споживача, подбати про перспективу розвитку, майже дармові кредити. Так і було раніше, у радянський час, за доби командно-адміністративної економіки та всевладдя міністерств і відомств. Вони «заважали», але й допомагали, правили за надійний засіб захисту галузевих інтересів. Випробування «безналигачевим утриманням» витримали далеко не всі у минулому передові колективи та їхні керівники.

— Кажуть мені мої колеги тепер, — ділився своїми міркуваннями К. Кубляк, — «А для чого Вам планування? Цього тепер ніхто не вимагає...» Таким відповідаю: «А як же без цього? Адже ринок — це не хаос». Для розвитку виробництва, колективу необхідно передусім чітке планування. Застигнути — означає морально померти. Ми весь цей час шли шляхом збільшення випуску корпусних меблів. Якщо до 1990-го року ми виробляли 8000 наборів річно, то 1991-го року — на 300 більше. А зараз виготовляємо 1200 наборів на місяць. Серед них 900 — «Трембіта», 200—300 — «Молодіжний», 280 комплектів для передпокою. За три останні роки об'єми виробництва збільшилися в нас у півтора раза, і досягли ми цього цілком за рахунок зростання продуктивності праці.

— Які ж складові цього зростання?

— Перш за все аналізуємо все те, що стає на заваді раціональній організації праці й виробництва. Це відлагодженість технологічного процесу, усунення ручної праці. У нас нема ніяких візочків, на яких возять деталі ще на багатьох меблевих підприємствах колишнього СРСР. Усе поставлено на рольганги, прямі технологічні лінії.

Раніше ми випускали меблі у складеному вигляді. Для цього потрібні були великі виробничі площі, автотранспортом і залізницею буквально «возили повітря». Зараз відправляємо продукцію у розібраному вигляді у спеціальних пакетах з доступною покупцеві технологією самостійного складання. Замість восьми у вагон вантажимо 34 набори меблів.

— Вважаю, — правив далі Кубляк, — що й в умовах переходу до ринку має бути збережене змагання, трудове суперництво колективів та окремих працівників.

— Знаєте, у словнику Даля одного разу прочитав: «Змагатися — ревно ставитися до успіхів іншого».

— Мені уявляється, що змагання має бути не у вигляді бездумної гонитви за лідером, а у вигляді цілого комплексу організаційно-технічних та психологічних заходів. У нас, наприклад, працівник може подвоїти свою заробітну платню за рахунок різних видів премій. І це є потужним стимулом у вдосконаленні виробництва. Премії сплачуються лише за виконання всіх кількісних і якісних показників технологічного процесу. Ми проти бездумного їх спрощення, швидкості задля швидкості. Значна частина преміальних виплат пов'язана із заощадженням сировини й матеріалів. Але тут усе має бути розумне, раціональне. А то ж у нас свого часу була й економія, котра погіршувала якість продукції. Кому потрібна така економія?

— А пам'ятаєте наше держприймання та «всенародну» боротьбу за якість?

— Головне — це внутрізаводський технологічний контроль якості, а не усі ці держприймання, держінспекції тощо. Ми зліквідували контролерів ВТК. Ця функція покладена на технологічний відділ. А то за наглядачів з ВТК майстер цілком втратив відповідальність. А він же — головний контролер якості, він організатор виробництва, він і вихователь.

І ще. Можливо це абеткові істини, але в організації виробництва вельми важливою є висока дисципліна праці. Ось ми часто захоплюємося японськими чи німецькими робітниками. Але ж там все починається із свідомої дисципліни на кожній ділянці виробництва. Коли обходити якісь обов'язкові вимоги, то неминуче з'являться щоденні зриви змінних завдань, а потім і виробничий хаос.

— Як же вам вдається підтримувати такий порядок на підприємстві?

— Жодних особливих «секретів» немає. Постійна робота з людьми, стараємося від бригадира, майстра і вище давати заслужену оцінку праці кожного працівника. Адже, коли не помічати порушень — людина псується. Тому повагу до своїх співробітників ми поєднуємо з вимогливістю, високо цінуємо почуття обов'язковості.

Відкинувши всю заідеологізованість соціалістичного змагання, ми залишили у трудовому суперництві все те, що витримало випробування часом, працює на справу. І не збираємося на догоду новій ідеологічній моді відмовлятися від того. В нас розроблено Положення про звання «Ветеран» і «Почесний ветеран меблевого комбінату». Перші — це ті, хто пропрацював не менше 20 років на підприємстві. При цьому беремо до уваги не лише суто виробничі показники, а й турботу про інтереси колективу, участь в суспільному житті.

Останній термін збуджує багато в кого іронію. Але хіба, йдучи до ринку, ми стали жити поза суспільством? Чи життя людини замикається лише на гастрономі та модних речах? Ні. В нашому колективі вміють не лише добре працювати, а й співати, танцювати, разом зустрічати свята. А коли треба — поділити й горе свого товариша. Все має бути по-людськи.

Той, хто відпрацював у нас 25 років, отримує нове почесне посвідчення і чималу премію. Отже молодь бачить — ми цінуємо ветеранів, тих, хто віддав комбінатові кращі роки свого життя. Звідси й висновки роблять відповідні.

— А скільки чоловік працює у вас на комбінаті? Чи немає загрози безробіття в умовах різкого підвищення продуктивності праці?

— У 1986 році в нас було 764 чоловіки, а сьогодні — 746. Отже, йдуть лише на пенсію. Ми нікого не скорочуємо. Адже продукція наша постійно поновлюється, має колосальний попит. Я вважаю оптимальну чисельність робітників на підприємстві за важливий чинник успіху. Погляньте на західний досвід. Оптимальна фірма в них — до тисячі чоловік. Треба знати людей, вміти «охопити їх оком». Можу з упевненістю сказати, що я знаю всіх працівників свого підприємства. А ось коли їх кілька тисяч чи десятків тисяч, — це вкрай складно. Знижується керованість виробництвом, діють і психологічні чинники.

— Яка на комбінаті середня зарплата?

— Середній доход працівника з урахуванням премій становить мільйон дев'ятсот тисяч карбованців. У деяких цехах — понад два мільйони. Але до цього треба додати й різні соціальні послуги. Щотижня наші працівники мають можливість купити м'ясо по 15600 карбованців за кілограм, що вдвічі-втричі нижче за ринкову ціну. М'ясо ми отримуємо за бартерними договорами з колгоспами за нашу продукцію, послуги. Тим, хто будує будинки, надаємо безвідсоткову позичку, продаємо без торгової надбавки пиломатеріали, столярку, цемент, цеглу...

— Костянтине Яковичу, але багато хто з ваших колег- директорів кажуть так: ми що завгодно зробимо, дайте нам сировину й матеріали, відновіть зруйновані зв'язки...На інших меблевих підприємствах України, та й у самих Чернівцях, зазнають серйозних труднощів з сировиною й матеріалами, комплектувальними.

— Ми звикли свого часу отримувати щорічні фонди, прикріплення постачальників тощо. Ще років зо три тому я б міг вийти на трибуну й критикувати, що нам виділили з фондів лише 80 відсотків сировини й матеріалів. На початку 90-х років нам також було дуже складно. Та головне, чого вдалося досягти, — зберегти старі зв'язки, навіть з постачальниками з Росії.

— І за що ж вони вас так люблять?

— Ми розраховуємося з ними нашими меблями. Дуже важливо, щоб продукція, що її виробляють на підприємстві, мала високий попит. Секрет успіху нашої «Трембіти» — вона вдала й зручна за конструкцією, функціональним призначенням, пристосована до сучасного житла, хорошої якості. Колектив підтримує високу марку своєї продукції. І головне — ціна прийнятна. Набір корпусних меблів коштує сьогодні 13 мільйонів карбованців. А це дещо більше 250 доларів. Тому всі постачальники зацікавлені в нашій продукції.

— Але зараз багато з підприємств йдуть шляхом підвищення цін на свою продукцію, прагнучи з прибутком покрити всі видатки.

— По-перше, треба мати совість перед покупцями. Адже наші працівники також купують вироби інших підприємств. Деякі доводять рентабельність до 180—190 відсотків. А в нас вона в середньому 40. А за вісім місяців нинішнього року — близько 25. Не треба гнатися за легким прибутком. Який сенс у дорогій продукції, яку важко реалізувати через низьку купівельну спроможність населення.

— То що ж головне, на Ваш погляд, у тому, щоб пережити нинішні важкі для багатьох виробничників часи?

— Працювати треба, виявляти ініціативу й підприємливість, а не сидіти склавши руки. І сьогодні можна працювати надійно й добре. Лишень треба добряче думати...

З директором розмовляв Юрій КОРНЄВ.

Свого часу чоловіки створили культ жіночого оголеного тіла. І жінки, з точки зору економії, в принципі їх зрозуміли, хоча з більшим задоволенням воліли би бачити себе одягненими. Жіноча натура — повна протиріч, вона почуває себе природньо або — коли її найчарівніші місця не приховують навіть фігові листочки, або — коли її гардероб вражає вишуканістю і бездоганністю.

Кожна країна ставиться до жіночих примх по-своєму. На одному з островів Океанії введено спеціальний податок на красу: що чарівніша жінка, тим більший податок (моральна компенсація бридким каченятам). В Україні приховують жіночу вроду під легпромівським одягом. У Франції вважають, що найкращий спосіб приборкати жінку — це потурати їй в усіх забаганках, зокрема і щодо моди. Любі жінки і дівчата, де б вам хотілося жити?

Але не поспішайте категорично відповідати на це запитання. Сьогоднішній випуск «Яблука» присвячений виключно МОДІ, а також об'єкту, без якого вона неможлива, — ЖІНЦІ.

Наталя ФІЛІПЧУК, «Голос України»

Там, де народжуються богині

«Наше божество — ЖІНКА. Ми працюємо на неї, і переконані, що мода буває тільки жіноча. Чоловічий одяг — це тільки аксесуар до одягу жінки».

Хочеться погодитися зі словами директора української фірми «Колекція Парижа» Володимира Сімонова, бо що не кажи, а почуватися божеством, хоча б у сприйнятті однієї єдиної фірми, — приємно. «Колекції Парижа» вже третій рік. Нещодавно у готелі «Національний» (Київ) пройшла презентація їхніх моделей осінньо-зимового періоду. «Яблуко» там побувало. Мед-пиво не пило, але трохи захмеліло, напевно, від краси.

— У цій країні кожне підприємство легкої промисловості знає, як пошити 500 тисяч екземплярів одягу на день, і навіть — 5 тисяч на тиждень. Проте майже ніхто не знає, як зробити п'ять моделей протягом шести місяців, щоб вони були гідні жінки. Ми намагаємося пристосувати високу світову моду до нашого менталітету. Сучасна легка промисловість, на жаль, допомогти нам у цьому не може.

І знову не заперечуватиму Володимиру Сімонову: саме «на жаль». Бо, по-перше, мрія жінки одягтися у красиве вітчизняне вбрання ще довго полишатиметься мрією. А бажання Легпрому заробляти великі гроші та імідж, а не продавати свою продукцію за кордон по 5—10 доларів за штуку, ще довше буде тільки бажанням.

У високій моді працювати доводиться з випередженням на два роки. Півроку — на розроблення моделей і вивчення кон'юнктури, півроку — на вибір тканин. Фірма «Колекція Парижа» шиє одяг з тканин фірми «Шорман», і ця поважна компанія навіть дозволила використовувати свій фірмовий знак на моделях «Колекції Парижа». Протягом року вбрання шиють, до нього підбирають біжутерію, інші аксесуари, без яких гармонія неможлива.

— Ми навіть не шиємо, а створюємо моделі. Останні 39 осінньо-зимового сезону коштували фірмі 25 тисяч доларів. Але що таке гроші, коли цей одяг прикрашатиме ЖІНКА! Адже тільки через жінку можна внести гармонію у світ. Всі війни, суперечки, сварки — провокують чоловіки. Якби парламент України очолювала жінка, маю сумнів, що народні депутати дозволяли б собі зайві емоції.

Продукцію «Колекції Парижа» вже сьогодні ладні купувати Франція, Італія, США, Ізраїль. Але дивний, як на сьогоднішні часи, прояв патріотизму. Фірма прагне опанувати ринок України. Зараз її одяг по кишені хіба дружинам дипломатів, які працюють в нашій державі, та коханим жінкам вітчизняних бізнесменів. Але, за планами «Колекції Парижа», протягом року ціни, можливо, стануть більш «близькими до народу». Гарний народ має гарно вбиратися.

— Європа не зможе проіснувати без нас. У них високий рівень виробництва, у нас — невичерпні багатства духовності. Але гармонії потрібне поєднання. Мекка МОДИ — Париж. Ми використовуємо тенденції французької моди. Назву фірма отримала від магазину «Колекція Парижа», що був у Франкфурті-на-Майні і де продавали наші моделі. Тепер магазину немає, і наша назва унікальна.

Лоран, Діор, Карден... Сімонов? Чи стане фірма Сімонова та й інші вітчизняні, в один ряд з всесвітньо відомими творцями моди? Сподіватимемося, інакше наша жінка просто не зможе сказати: «Я божественно вродлива». Імпортний одяг надасть їй певного шарму, але приховає індивідуальність, виплекану країною, де вона живе.

А на цьому знімку комплект, який буде в моді наступного року. Так званий стиль «жінка-підліток». Попереджаємо, що модель не з «Колекції Парижа». Володимир Сімонов не дав згоди на фотографування його моделей — мовляв, не той ракурс, не те світло. Хтозна, може, так воно і личить професіоналам.

Який колір переважатиме?

Ось уже кілька місяців лунають заклики до того, щоб у моді було більше барв, проте, все ж таки, як і раніше, переважно обмежуються випробуваним чорним кольором. Цієї осені в моді лише несміливо позначається прагнення до барв. Чорний і антрацитно-сірий кольори поряд з ультрамарином все ще залишаються козирними. Нині до них приєднується привабливий шоколадно-коричневий, оживлюваний плямочками пастельних тонів, — шалі, маленькі курточки або вишивки, строкаті вузлики на твідовій матерії у вигляді смуг чи в клітину.

На найвищій шкалі у сфері моди залишається пуританський стиль у шляхетних матеріалах за відмови від яскравих барв, а також класичні чорно-білі тони. І все ж у моду «кантрі» та у спортивну невтримно вриваються соковитіші барви. Як вважають у сфері торгівлі, цього сезону їм належатиме першість. Сливово-блакитні й зелені тони, такі кольори, як баклажановий, бордо, малиновий, колір ванілі і фісташок, уже обирають для пуловерів та інших плетених виробів, для спортивних і мохерових курток чи блузонів з напуском, а також штормівок. Усе це поки що залишається у рамках загальної гармонійної картини, але більш кричущі барви приходять з вулиці, від молоді «хіп-хоп». На дискотеках і на вулиці переважають ексцентричні й разючі ефекти, флюоресцентні або різкі тони, міні-спідниці чи куртки з матерії з металізованим покриттям. Все, що сяє, сигналізує за провокувальну жіночність. Багато що з цього арсеналу візьмуть собі на «озброєння» дами, яким за двадцять. Висока мода в макіяжі на цю зиму вже врахувала тенденцію до більшого блиску і барв. Волосся фарбують у темно-коричневий, рудий, платиновий кольори, обличчя, не намагаючись слідувати природі, щедро вкривають гримом. Компанія «Шанель» пропонує серію макіяжу тільки для уст у м'яких і яскравих відтінках червоного кольору. Темно-червоний макіяж очей тон у тон фірми «Ле регар» приваблює зір до чарівних червоних уст.

Повні палаючі уста, на очах — тіні димчастих тонів характерні для обличчя цієї зими «від Діора», «Živanші» («Натхнення») та інших фірм. Крім того, косметологи наново відкрили для себе рум'яна. У макіяжі «Діор» коричнюваті чи червонясто-рожеві компактні рум'яна «ефект бланш» надають жінці індивідуальності і привабливості.

На знімку: Ів Сен Лоран вигадує МОДУ.

Вы обаятельны, но...

Забота о своей внешности — свойство каждой женщины, любого возраста и характера. Однако разве мало мы знаем таких, которые, создав семью, все силы и заботы отдают своему дому, порядку в нем до такой степени, что на себя и времени не остается! А как вы решаете эту проблему? Проверьте себя, ответив на вопросы теста, который предлагают словацкие социологи.

1. Аккуратно ли уложена в шкафу ваша одежда?

Да — 3 очка, более или менее — 2, нет — 1 очко.

2. Приготавливаете вы с вечера все, что наденете завтра?

Да — 3 очка, не всегда —2, как правило, нет— 1 очко.

3. Если у вас оторвалась пуговица...

Пришиваете сразу — 3 очка, когда будет время — 2, только после того, как на это обратили внимание другие, — 1 очко.

4. Как вы «ухаживаете» за своей одеждой?

Очень заботливо — 3 очка, только перед тем, как надеть ту или иную вещь, — 2 очка, совсем не ухаживаете — 1 очко.

5. Как вы носите обувь?

Отдаете в ремонт по мере необходимости — 3 очка, имеете разную обувь для дома, работы, прогулок — 2, носите туфли, пока они не развалятся, — 1 очко.

6. Как часто посещаете парикмахерскую?

Регулярно — 3 очка, перед праздниками — 2, только тогда, когда на себя уже не хочется смотреть, — 1 очко.

7. Как вы относитесь к косметике?

Как к ежедневной потребности — 3 очка, как к важной части гигиенического ухода за собой — 2, считаете покупку косметических средств бесполезной тратой денег — 1 очко.

А теперь подсчитаем очки.

7—14 очков. Вы не лишены элегантности, но небольшие огрехи, вроде стоптанных каблуков, оторванной пуговицы или пятна на жакете могут повредить тому впечатлению, которое производите на окружающих.

15—21 очко. Своей внешности вы уделяете достаточно внимания и преуспеваете в этом. Друзья смотрят на вас с удовольствием, а кое-кто из приятельниц и с завистью. Если вы при этом еще успеваете заботиться о муже, о семейном уюте, то вам просто цены нет!

Як пахнутимуть жінки XXI століття

Які настрої переважатимуть серед жінок наприкінці 90-х років? Провідний парфумер Моріс Роже вважає, що це мають бути фантазія і багато задоволень, і готовий поставити на це 40 мільйонів доларів. Як глава компанії «Парфум Крістіан Діор» Роже шукає популярності, щоб розвинути успіх компанії, завойований за останні десять років двома моделями жіночих парфумів «Пуазон» і «Дюн». Надзавдання — позмагатися за першість з кращими парфумами світу «Шанель № 5», які й через 60 років після своєї появи—на висоті.

«Щоб стати класиком, треба ризикувати. «Пуазон», «Фаренгейт» і «Дюн» точно відповідали духові часу», — заявив Роже журналістам у штаб-квартирі компанії у Парижі.

«Крістіан Діор» випустила парфуми «Пуазон» для незалежних і сильних жінок кінця 80-х, а водночас чоловічу туалетну воду «Фаренгейт». Про парфуми «Дюн», випущені 1991 року, Роже казав, що вони дають спокій, необхідний під час економічного спаду.

Тепер, коли справи в світі змінилися, Роже має намір запустити у виробництво нові жіночі парфуми 1995 року під кодовою позначкою Р-14, що мають відповідати настроєві жінки наступного тисячоліття. Щодо назви парфумів, то всі варіанти, винайдені в «Діор», тримають у глибокій таємниці.

Початок виробництва «Пуазон» обійшовся компанії у 40 млн доларів за перші 18 місяців. Так само було і з «Дюн», і нові парфуми Р-14 спочатку обійдуться не дешевше; вони мають пробити собі дорогу на світовий ринок косметики вартістю 36 млрд доларів.

Конкуренція в цій галузі зростає.

Нині «Діор» уже переважає свого основного конкурента «Шанель», продаючи парфумів на 4,28 млрд фр. (787 млн дол.) щороку, але посідає третє місце в світі після незалежної «Есте Лаудер» і «Ланком». Роже вважає, що «Діор» потрібно швидко призвичаюватися до мінливих обставин, збільшуючи виробництво предметів краси — засобів догляду за шкірою та косметики, — поки на них зростає попит, готуючись тим часом завоювати свою частку вже досить тісного ринку парфумів.

Цілком секретні роботи щодо створення Р-14 провадяться на заводі Сен-Жан де Бре поблизу Орлеана, де зайнято 1.600 чоловік, які виробляють 1.700 тонн парфумерії на рік, у тому числі парфуми, губну помаду, креми, пудри, тіні для повік, фарбу для вій і брів та лаки для нігтів. Продукція «Крістіан Діор» популярна в усьому світі, крім...

Хоч як дивно, та наймiцнішим горішком, що його ніяк не можуть розкусити, залишається японський ринок. Японські жінки користуються багатьма засобами догляду за шкірою і косметики, та аж ніяк не парфумами, що пояснюється особливостями культури країни, в якій жінки не так схильні привертати увагу оточуючих, особливо з допомогою запахів.

За матеріалами агентства Рейтер.

5 жовтня 1992 року однією з вуличок Кривої Руди поспішала вродлива, наче троянда влітку, молодичка. Назвемо її Людою. Чи треба пояснювати, що поспішала вона на побачення? На околиці сторожко озирнулася: чи не стежить бува за нею чоловік, з котрим недавно розлучилася? Проте кругом було порожньо. Вибравши слушну мить, зникла за деревами та кущами, що густо поросли навколо хати її нового обранця. Взялася за клямку, прислухалася. Тихо, тільки в новому сараї сито зітхають, жуючи жуйку, бички, взяті Іваном на відгодівлю в радгоспі. Хазяїн!

Двері легко відхилилися, прослизнула до хати. Проте Івана там не було...

Начувайся, молодичко! Замкни за собою двері! Видно, твій Іван забарився на роботі. Зачекай його!

Почулися швидкі кроки знадвору. То він, любий, не зрозумілий багатьом. Зараз прийде, обійме, приголубить...

Проте лунають чоловічі голоси, в тому числі й ненависний басок колишнього її чоловіка. Ось вони вже тут! Які гидкі пики! Дістали вірьовку, наближаються, схопили, починають мовчки її в'язати...

Вона й не пручалася. Понесли з хати, за одним рипом прихопивши із собою документи Івана, господаря хати. Щоби без них не зміг він нікуди поїхати, нікому пожалітися, навіть одержати зарплату в радгоспі.

Укинули зв'язану до причепа, загуркотів двигун, за хвилину вся злочинна компанія зникла. Тільки обличчя цікавих сусідів виглядають з-за кущів...

Борис СИДОРЕНКО, «Голос України»

СНОВИДІННЯ НАЯВУ,

або Без вини винуваті

На життєвих перехрестях

ЗМУШЕНИЙ повідомити, що випадок, викладений вище, я відтворив за численними заявами І. Даценка, знаного в Кривій Руді як Іван Васильович Даценко третій (бо в селі є ще двоє повних тезків Івана, старших за нього віком). Ці заяви Іван надіслав до багатьох поважних установ та організацій України, в тому числі й до редакції газети «Голос України». Намагаючись якнайточніше передати думки і сподівання цієї молодої людини, я все ж таки з причин, котрі стануть зрозумілі читачеві дещо пізніше, не називаю прізвища людей, що увірвалися до житла Даценка і забрали його фактичну дружину, хоч він ці прізвища рішуче оприлюднює.

Той день став останнім його робочим днем. Робота тоді не клеїлася за браком запасних частин для ремонту трактора. А тут ще «дістало» його брутальне поводження з коханою. Та й зникнення документів теж вплинуло не найліпшим чином.

Наступного дня роздобув побільше паперу, конвертів і заходився листовно інформувати про свої біди райвідділ міліції, районну прокуратуру. З кожним днем коло адресатів розширював. Нині мало знайдеться в Україні установ, які обминув би своєю увагою Даценко.

Тим часом закружляли білі мухи, заспішили до Кривої Руди представники різних служб з району і навіть із Полтави. Допомагати Даценку. І водночас поповзла вуличками села чорною гадюкою брудна і, з точки зору Івана, геть несправедлива чутка: наче в нього, кхекхе... І без слів крутили пальцем біля скроні. Ну, Іванові цей задум верхівки села зрозумілий: хочуть позбутися його, неспокійного правдолюбця, посадити до «дурдому». Між іншим, дуже для декого вигідна оборудка. Його хату зразу ж прибере до рук голова сільради, його родичка, а Люду віддадуть колишньому чоловікові на поталу. І всі будуть задоволені.

Так учорашній механізатор радгоспу «Партизан» обмірковував свою ситуацію, коли й справді під'їхала «швидка допомога» з дільничної лікарні. Постукали. Він уже давненько (відтоді, як померла мати, а материну сестру Ганну Іванівну, котра завжди жила з ними і гляділа його малого, спровадив до радгоспного будинку для старих) до своєї хати нікого не пускав, щоби не лякати людей тим безладдям, яке у житлі запанувало, тому й тепер вийшов назустріч прибульцям. Знайомий лікар приязно спитав, чи в нього часом нічого не болить.

А йому нічого й не боліло, він навіть відчував приплив творчих сил, перед ним наче аж відкрилися нові горизонти, він напевне знав, що його нова діяльність потрібна не тільки йому, тому й відмовився від послуг лікарів. Машина собі поїхала, а він, розуміючи, що колись вона може й повернутися, вирішив добиратися до столиці. Нехай тамтешні спеціалісти дадуть йому такий папір, з яким не буде страшна жодна «швидка допомога».

Повернувся з Києва аж під весну з потрібним документом. На ту пору йому геть перехотілося щось робити фізично, хоча б орати чи сіяти, чи й дрова для власної печі рубати. Чи палити в печі. Чи прибирати в хаті. Тому він радів, що перебув зиму в казенному теплі. Але вдома його чекала й неприємна новина: бички, яких відгодовував для радгоспу, кудись поділися. А він же просив одного чоловіка доглядати за ними, поки він шукає справедливість. Сходив до контори, там з'ясував: тварин, аби не здохли від недогляду, забрали на ферму. За роботу Іванові заплатили. Але йому здалося, наче мало...

Вважай, мимохідь дізнався серед людей про трагічну долю Люди. Вона не знала, що Іван поїхав до столиці, знову приходила до нього, «щоб разом жити». Проте знову не застала. Її самотню постать помітив один з Іванових сусідів, запросив до своєї хати. Зайшла, а там саме вечеряють. І її посадили за стіл. Може, від цих людей щось дізнається про свого коханого. Поїли. Підступний сусід непомітно підсипав до її склянки з чаєм отрути. Вона випила — і навіки заснула. Ось так вірна любов довела її, молоду та беззахисну, до могили.

Про цей трагічний випадок я дізнався знову ж таки з численних листів Івана Васильовича до різних інстанцій, яких начитався, приїхавши до Семенівки. Даценко називає прізвище того, хто отруїв його кохану жінку, але я утримаюся від його публікації.

А втім, Іван не з тих, що довго журяться. Незабаром його захопила інша дівчина, назвемо її Валею. Вона приїздила на практику до радгоспу з технікуму, де навчалася. І сталося так, що документи Івана опинилися в неї. Його, зрозуміло, дуже цікавила доля власних документів, тому він став звіддалік стежити за дівчиною. І, зрештою, дізнався, що на залізничній станції Веселий Поділ (це в самій Семенівці) її зґвалтували п'ятеро — усі з Кривої Руди. В листі названо повністю їхні посади, прізвища, точну дату, коли саме це нещастя скоїлося. Зрозуміло, що Даценко поінформував про все це всі можливі інстанції. Але вони чомусь не зреагували. Десь через півроку ці ж чоловіки в тому ж самому місці вдруге зґвалтували Валю. Цікава деталь: організовувала цей злочин, уявіть собі, жінка а одним з ґвалтівників, виявляється, був її чоловік!.. Чи ви коли-небудь чули щось подібне?

З деяких міркувань від публікації прізвищ організаторки зґвалтування і самих ґвалтівників утримаюся.

Незабаром після цього Іван знайшов свої документи. У рідній хаті. Можливо, під подушкою, якщо вона в нього є. Але радості не відчув. Виходить, зґвалтували дівчину — і повернули документи. Це значить, що й він до того злочину має якусь причетність. Так він же ж не винний! Щоб засвідчити це, розіслав кругом свої нові цидулки...

Але не тільки про «жіночу лінію» пише Іван Васильович. Не забуває і про місцеве керівництво, яке чомусь не поспішає поновлювати його на роботі, не виплачує компенсації за вимушений прогул. Проте він свого доб'ється!..

Одне слово, в Семенівці мені довелося поцікавитися, як міліція реагує на скарги невтомного дописувача. З'ясувалося, що все гаразд. Скарг багато, їх «спускають» згори служби Президента, Верховної Ради, Генерального прокурора, обласні організації, але райвідділ міліції встигає їх розглядати і інформувати, в тому числі й автора, що нічого з його повідомлень не підтверджується: ні про знущання з Людмили та її смерть, ні про ґвалтування Валентини. Більше того, в мене виникло враження, що Валентина взагалі є чистим виплодом безмежних фантазувань автора. Не підтвердилися й скарги Даценка на сусідів, які начебто в нього все покрали.

НЕ ЗНАЮ, як кому, а мені з таким неповторним автором цікаво було познайомитися. І я таку можливість одержав. Молоде симпатичне обличчя. Давно не стрижена грива чорного волосся. Приношений піджак, товстелезна цалиця (з такими мають звичку ходити новорічні Діди Морози), одна нога взута в черевик, другу замотано в ганчір'я й целофан.

— Обморозив, — пояснює спокійно.

— У себе в хаті, — додає секретар сільради Іван Бражник, — хотіли лікарі подати допомогу — відмовився, лікується в шептух.

Даценко розмовляє швидко, впевнено, напористо. Сипле прізвищами, датами, встряє в суперечки, не погоджується з чужими доводами, намагається накинути опонентам свою волю. Не зупиняється й перед голослівними звинуваченнями. Одне слово, прагне керувати процесом. Він і тепер переконаний, що Людмила на кладовищі, а Валентину зґвалтували.

Перед зустріччю з Даценком я побачився з Людмилою. Ця вродлива молодичка дуже ніяковіє, коли її запитують про Даценка, підтверджує, що ніколи не промовила з ним і двох слів і, зрозуміло, ніколи не мала з ним нічого спільного. Коли Даценко і цього разу завів мову про смерть Людмили, я зізнався, що годину тому розмовляв з нею, що вона, слава долі, жива-здорова, помирати, як і розлучатися зі своїм любим чоловіком, не збирається, а Івана Даценка не знає і знати не хоче. А тому, сказав я, нехай його серце за нею не болить.

Чи здогадується читач, що він на це відповів? Він уїдливо зауважив, що мені підсунули якусь іншу жінку, а я й повірив!

Як бачимо, своїм вигадкам Іван III вірить куди сильніше, ніж очевидним для кожного «залізним» фактам.

У розмові також з'ясувалося, що Іван Васильович має бажання, щоби йому заплатили за вимушений дворічний прогул і поновили на роботі. У зв'язку з тим, що його ніхто роботи не позбавляв, з посади не знімав (він і тепер вважається працівником радгоспу), а він сам з власної ініціативи покинув роботу, то адміністрація радгоспу в його прогулі не винна, отже, й платити не зобов'язана. Так пояснив ситуацію директор радгоспу «Партизан» М.Сизененко. З його логікою не можна не погодитися. Більше того, Михайло Іванович додав, що місце тракториста для Івана Даценка радгосп знайде, якщо Іван Васильович пройде медичну комісію в районній поліклініці, яку щороку проходять усі механізатори.

Розмова з Даценком була тривала. Я намагався дійти до дрібних деталей з його листів, і це йому дуже не сподобалося. Нарешті настала черга фрази: «Другий рік не дають змоги обробляти город та добавку до нього, якою я користувався з 1986 року».

— Що означає «не дають змоги»? Тримають за руки?

— У мене забрали весь город!

— Отже, у вас немає жодної сотки землі?

—Нема жодної!

За хвилину секретар сільради І.Бражник приніс шнурову книгу і на потрібній сторінці показав записи, які свідчать: у Даценка раніше було в користуванні 58 соток, потім додали ще 85, отже, стало 1,43 гектара. Проте останніми роками Іван городу не обробляв, через те добавку вилучили. Сьогодні за ним залишається 60 соток. Виходить, що й у цьому питанні Даценко розминувся з правдою.

Гадаєте, таке викриття «неточності» збентежило Івана Васильовича? Ніякою мірою! Він заходився ображати гідність присутніх службових осіб.

— Ми йому вибачаємо, — спокійно сказав Бражник.

У передень мого приїзду до села Іванова тітка Ганна Іванівна, розуміючи, як то її племінникові тепер тяжко живеться, зібрала вузлик харчів, що зосталися від ветеранського столу, та й принесла Іванові до хати, аби хоч чимось його підтримати. Та замість того, щоб подякувати старенькій за її добре серце та клопоти, Іван узяв тітку за руку, привів під радгоспну контору і разом з її вузликом «здав» директорові.

— Оце бачиш? Бачиш? — звернувся до нього. — Вузлик принесла. Хотіла мене отруїти!..

У листі до редакції Даценко зазначає, що «двоє садистів» (називає імена службових осіб, котрі працюють у селі Крива Руда) спеціально влаштовують над його хатою «нічне сяйво». Я запитав, що то за сяйво.

— Автоінспекція має прожектори. Наводять їх на мою хату, і все у дворі сяє.

— І воно вам шкодить?

— Воно мені не шкодить, але не поймеш: день чи ніч?

Питаю одного з керівників колективу, якого Даценко звинувачує в скоєнні злочину, чому він не позивається з Даценком у суді. Адже того обов'язково засудять за наклеп.

— Немає з ким позиватися, — тихо відповів чоловік. — Нехай уже я ходитиму у «злочинцях», але займатися Даценком... — він не докінчив речення.

У цій відмові від права захистити своє добре ім'я од посягань наклепника відчувалося не стільки гребування ницою особою Даценка, скільки жалість до людини, нездатної зрозуміти, що вона сама власною персоною стала головною причиною усіх своїх негараздів. Пам'ятаєте толстовське: кожна людина може зробити добро тільки іншим людям, а зло — тільки собі? Оце саме той випадок.

ЧИТАЧІ, очевидно, вже склали певну думку про Івана. Але нехай вони знають: їхня думка хибна, якщо відповідає істині довідка, яку Даценко завжди носить при собі і цитує в кожній скарзі:

«Асоціація психіатрів України», г.Киев, 8 апреля 1993г.

В Ассоциацию психиатров Украины обратился Даценко Иван Васильевич, 1962 года рождения, житель Полтавской области, Семеновского района, села Кривая Руда, ул.Лысенко, 54, с просьбой его освидетельствования и помощи в защите его гражданских прав. 8.04.93 года Даценко И.В. освидетельствован в экспертной комиссии АПУ.

На основании клинического и стационарного обследования эксперты пришли к заключению, что Даценко Иван Васильевич психическим заболеванием не страдает, практически здоров. Не подлежит принудительной госпитализации. Изъятие у него документов — акт противозаконный. Может работать в своей профессии.

Врачи-психиатры: Чернявский В.М. Глузман С.Ф., Вергун Н.И.»

Ось такі, як кажуть, пироги.

Які ж висновки? Якщо людина хвора, її, без сумніву, треба лікувати. Якщо вона здорова, то повинна відповідати за свої вчинки, в даному разі — за наклепи. Але в будь-якому разі людина повинна жити по-людськи, в тому числі й у плані побутовому. На жаль, Даценкові це не вдається. Він уже тривалий час перебуває на хиткій грані: живе і діє, як хворий, але й далі прагне залишатись у середовищі здорових людей. Суспільство повинно подбати про долю цієї людини — для її ж блага. І для того, щоб інші люди з її оточення не страждали. Можливо, для початку треба допомогти Іванові Васильовичу перейти на пенсію, яку він заробив за тривалий час роботи трактористом. У цій благодійній діяльності берімо за моральний взірець шановну Ганну Іванівну, яка за довге життя натерпілася від племінника, але щось-таки штовхає її і далі робити Іванові добро. Нехай це «щось», розшифровуване як любов до ближнього, зостанеться з нами всіма до кінця.

А ще думається й так: були б у тракторній бригаді потрібні запасні частини — і, можливо, не змінив би Іван Даценко надійні важелі трактора на підступне перо.

Семенівський район
Полтавської області.

P.S. Імена окремих дійових осіб змінено із зрозумілої читачам причини.

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, «Голос України»

Сниться лікарю Мавка з чорнобильським болем в очах...

Відразу зауважу, що роботи, «віддзеркалені» в сьогоднішньому «Дзеркалі», належать не художникові, а лікареві за фахом. Але ж хіба їх автор — не художник? Хіба не бачить навколишній світ і відомих літературних персонажів через призму свого мистецького таланту?

Погодьтеся, така незвична Мавка з відомої «Лісової пісні» вам на очі ще не потрапляла. Біля осиротілої поліської дерев'яної оселі, у чорній сукні, з глибоким болем в очах і захисним екраном (очевидно, від радіації і, мабуть, найперше — від моральної) на обличчі. То справжній символ нашої України, безжалісно витолоченої безбожництвом, відступництвом від батьківських заповідей, посипаної чорнобильським стронцієм, а ще густіше — безпам'ятством своїх блудних синів. Тих, які зрікаються рідної матері, бо вона, бачте, не може їм забезпечити ситого життя. «А хто матір забуває...» Ці спопеляючі правдою Шевченкові слова так і спадають на думку, коли зустрічаєшся віч-на-віч з Мавкою, яка народилася в творчій уяві лікаря з поліського селища Клевань Олега Завадського.

Чому саме така Мавка — зболена, з глибокою тривогою в очах — прийшла у творчий світ молодого лікаря? «Я й сам не знаю, — почув у відповідь від Олега. — Такою вона якось приснилася мені — і тепер іншою я її навіть не уявляю».

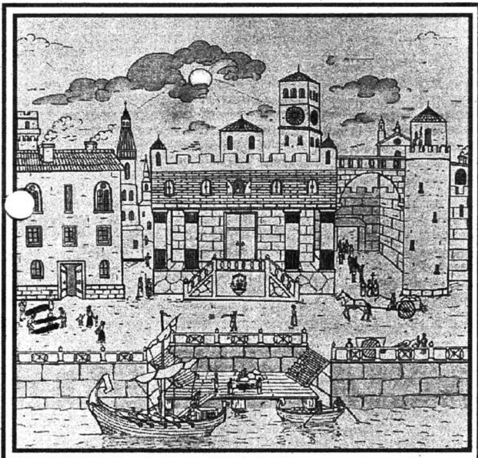
Олегу частіше доводиться брати в руки скальпель, аніж перо з тушшю чи олівець — працює лікарем-урологом у районній лікарні на території відомої агрофірми «Зоря». А ще разом з дружиною виховує сина, має свою невеличку господарку (бо як у селі без неї прожити), будує власний будинок, плекає молодий садок біля нього.

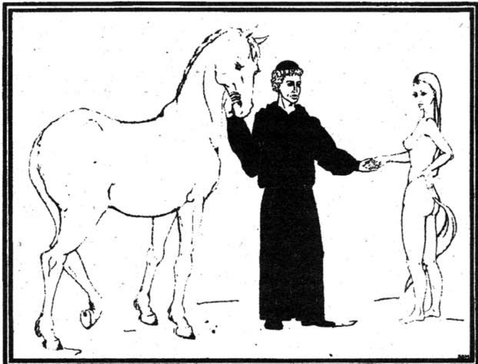
Живе, як і всі інші, — без особливих претензій, але з надією, що завтра буде ліпше. Принаймні, для його сина.

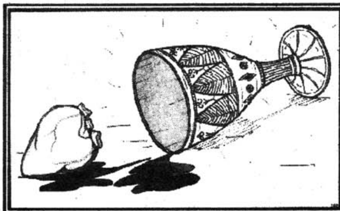
І ніяк не може позбутися отого «дивацтва» — малювання. Зокрема, зробив десятки ілюстрацій до відомого «Декамерона» Дж.Бокаччо. Думаю, що ними обов'язково зацікавляться сучасні українські видавці, які мають намір видавати українською мовою знаменитий твір італійського письменника. А ось тепер — нове захоплення: «Лісова пісня» Лесі Українки... Чи після втомлюючої, напруженої операції нашвидко накидає олівцем на папері контури свого колеги, який притулився до одвірка і, навіть не знявши операційних рукавиць, закурив цигарку.

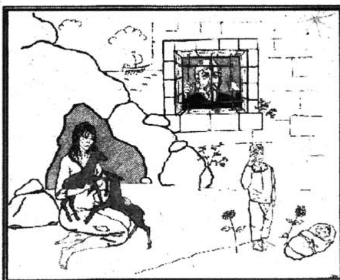
Бо таке життя. Мінливе і швидкоплинне. І так хочеться усе встигнути.

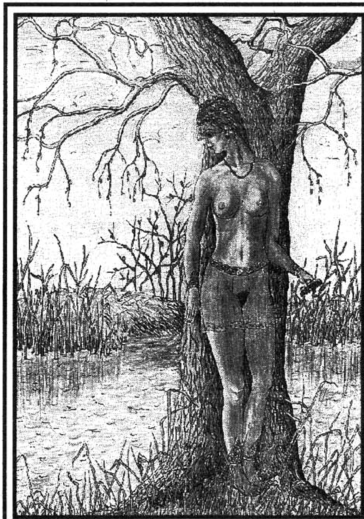
Рівненська область.

Акціонерний комерційний банк «Співдружність», що в Миколаєві, — ровесник нашої державної незалежності. Заснований восени три роки тому. Має добру репутацію в ділових колах свого регіону. Однією з перших в області «Співдружність» увійшла в систему електронних платежів, отож платежі тут ніколи не затримуються. Тут справедливо вважають, що банк — це передусім зручності для клієнта й обслуговуючого персоналу. Тому вже мають розроблений проект нового банківського приміщення, будівництво якого почнуть найближчим часом.

«Там, де інтрига, шукайте жінку», — говорили древні. Але можна піти й іншим шляхом: там, де успіх, — шукайте жінку. І ми її знайшли. Це голова правління банку «Співдружність» Віра НИКИФОРОВА.

— Ви мріяли раніше, скажімо, в студентські роки, про кар'єру банкіра?

— Мені про це навіть у голову не приходило. Та й ви, очевидно, знаєте, що ця професія не мала в нас раніше, так би мовити, суспільного іміджу. Ось актор, юрист, дипломат, навіть журналіст — то інша річ. Туди і конкурси були найбільші. А на економіста чи бухгалтера... До речі, сама я за освітою економіст. Поступила в місцевий суднобудівний інститут лише після «робітничого вишколу» — два роки відпрацювала обліковцем на авіаремонтному заводі. Але навіть з дипломом економіста в тодішній системі я не могла б претендувати на високий управлінський щабель у банківській системі. Певна річ, до рівня якогось клерка я б «дотягнула», але не більше.

— А де працювали ваші батьки?

— Мій батько — кадровий військовий, фронтовик. Правда, вже давно на пенсії. З ним наша сім'я і переїхала з Севастополя в Миколаїв, де я вже школу закінчувала. Мати також працювала, займалася хатньою роботою, виховувала дітей — то найважче. Померла кілька років тому.

— І все ж таки в банку ви опинилися не випадково?

— Випадково можна потрапити хіба що на концерт — друзі вмовлять сходити, а в даному разі треба добре подумати.

— Ви мали вибір?

— Так, я могла скористатися іншими пропозиціями, які практично не потребували ніякого ризику. І все ж таки я вибрала торік цей непрестижний банк. Хотіла спробувати себе у серйозній справі, зрештою, перевірити практикою свої можливості.

— Не шкодуєте?

— Тепер уже пізно про це думати — треба працювати.

— Як добираєте людей для роботи у вашому банку?

— То, до речі, складна проблема. По суті, система комерційних банків — нове явище для нашого суспільства, і кожен спеціаліст, як то кажуть, на вагу золота. У нас головний бухгалтер Ніна Ольшанська — банківський працівник з великим стажем. Є ще кілька «зубрів», але їх небагато.

Яким чином діяли ми? Брали спеціалістів на конкретні посади і поступово підучували, «підтягували» їх. Коли людина має певну фахову основу й голову на плечах, то вона швидко зорієнтується в конкретній ситуації. Брали в основному молодих, яким трохи більше за двадцять років — на них орієнтуємося і тепер. Що й казати, в наш час молодим нелегко починати. Та й з пошуком роботи є проблеми, зокрема в нашому південному регіоні. А тут, у банку, вони потрібні і шановані люди, у них є перспективи. Вони починають розуміти, що це стабільно, надовго і для них. Тому й працюють, як належить.

— А моральні засади — хіба без них можна обійтися?

— В ніякому разі. Тим паче, з нашим недосконалим законодавством, яке не потрібно порушувати, а доволі легко, як кажуть у народі, обійти. Тут є багато спокус, від яких людині без міцних моральних засад важко відмовитися.

Тому і шукаємо людей передусім порядних, чесних і, звісно, працьовитих.

— Що, на вашу думку, найбільше заважає у роботі?

— Дилетантство, фальш, лінощі, і, звичайно, законодавча чехарда. Ось коли позбудемося цих спадкових вад, тоді наше суспільство набере зовсім іншого вигляду.

— Коли цього можна сподіватися?

— Як підросте нове покоління, яке не знатиме подвійно-потрійної моралі, яке не носитиме масок, яке буде виховане в повазі до закону і християнських заповідей.

— Наскільки ви як директор залежні від співзасновників банку? Можуть вони нав'язати вам, скажімо, невигідного клієнта?

— У принципі можуть, але вони цього ніколи не роблять — бо хто, скажіть, сам собі свідомо завдаватиме збитків?

Добирати платоспроможних клієнтів нам допомагають аудиторські служби, різні фінансові експерти, а співзасновники цього робити не можуть — тут потрібні професіонали з банківської справи.

ЖИТТЯ — ТО СУЦІЛЬНИЙ РИЗИК

Тим паче тоді, коли у вас є гроші в кишені або на банківському рахунку

Дилетантство, фальш, лінощі і, звичайно, законодавча чехарда — ось що, на думку банкіра Віри Никифорової, найбільше заважає нам сьогодні у роботі.

Ось брати участь у ревізії — то інша річ. Вони можуть переглянути документи, зв'язані з кредитами і запитати: «Як ви могли дати позику під такі низькі проценти?».

— І запитують?

— Прагнемо, щоб такі запитання не виникали, тобто, не даємо приводів для цього.

А ось що стосується доброчинних акцій з боку банку, то без згоди співзасновників не даємо жодного карбованця.

— Маєте тут певні пріоритети чи допомагаєте кожному, хто до вас звертається?

— Допомогти кожному нам просто не під силу, скільки б ми цього не хотіли.

Насамперед допомагаємо ветеранам Великої Вітчизняної війни та інвалідам. З нашою фінансовою підтримкою проводять у Миколаєві творчі вечори місцеві композитори, виділили ми солідну суму і для проведення Міжнародного Шевченківського свята «В сім'ї вольній, новій», яке цього року проходило в нашій області.

Допомагаємо і місцевій міліції: за рахунок банківських коштів застраховані працівники Миколаївського міського управління внутрішніх справ.

— Тепер багато говорять і пишуть про «відмивання» кримінальними структурами незаконно добутих грошей. Чи можуть такі операції «прокручуватись» у вашому банку? Скажімо, поза вашими очима.

— Взагалі то банківський баланс доволі прозорий, і рано чи пізно ця фінансова махінація «засвітиться». Бо є така штука, як щоденний баланс — усі рахунки «прокручуються» через машину, нішо не зникає безслідно.

Та й усі ці розмови про фальшиві авізо — то не банки взагалі винні, а конкретні люди. І якщо людина схильна до злочину, не боїться іти супроти закону, то вона злочинець повсюдно, де тільки займає посаду. А не лише в банку.

— До речі, у Миколаєві я почула: «Никифорова прагне грати за правилами, тому їй дуже тяжко доводиться».

— Зате я спокійно сплю. І це дуже важливо як для мене, так і для моєї сім'ї.

— У вашій банківській справі траплялися такі ситуації, коли здавалося, що виходу вже немає?

— Критичні ситуації були, але щоби опускалися руки — то ніколи. Бо людині, яка не вміє використати один шанс із тисячі, нічого робити в серйозному бізнесі. Бізнес — це постійна боротьба. І насамперед із спокусою піти найлегшим шляхом, із спробою не завдавати собі зайвого клопоту. Але треба пам'ятати, що великі гроші заробити без напруженої розумової праці практично неможливо. Певна річ, йдеться про чесний бізнес, а не про тіньові, кримінальні операції.

А щодо неприємних ситуацій, то минулого року нас дуже підвели деякі клієнти — довго не повертали гроші. Та ми вижили. Більше того, виконали всі зобов'язання перед клієнтами, не прострочили жодного платежу. Поки банк має довір'я серед своїх партнерів.

— Вам так довіряють. Це сьогодні така рідкість у нашому суспільстві.

— Бо у нас, на жаль, стало звичним: пообіцяти — і не зробити. Причому, на всіх рівнях. Від начальника житлово-експлуатаційної контори до прем'єр-міністра.

А в цивілізованому бізнесі можна обдурити лише один раз. Вдруге з тобою вже ніхто не захоче мати справу.

Ми маємо ділові стосунки з багатьма банками в Україні. Здебільшого, це серйозні, надійні партнери, з якими приємно працювати. Зокрема, з «Приватбанком», з рядом київських банків, в яких багато дечому можна навчитися і запозичити для своєї роботи.

Мушу сказати добре слово і на адресу акціонерів, які багато зробили для розвитку нашого банку. Вони бачать, в яких нелегких умовах розвивається банківська справа, який сильний пресинг з усіх сторін вона на собі відчуває, а тому терпляче з нами працюють, не шукають чогось іншого.

— Сьогодні нерідко можна почути про нечувані за нашими мірками зарплати банківських працівників.

— То правда, що наші працівники одержують більше, ніж у державних структурах. Але не настільки, як дехто думає. Та й працюємо по 12—14 годин щодоби. А часті відрядження, від чого страждає сім'я — ось і порахуйте, скільки має одержувати банківський працівник. Повірте, нам не варто заздрити. Це може робити тільки людина, яка не знає специфіки нашої роботи.

А взагалі я міркую так: хто професійно добре працює, той і має одержувати солідну зарплату. Незалежно від того, ким він працює: банкіром, металургом чи шахтарем. Але за нинішніх податків робити це доволі проблематично. Навіть тоді, коли у вас є чим платити.

— Очевидно, проблем з грошима в сім'ї банкіра немає?

— Звісно, ми не бідуємо. Але, повірте, ні «мерседеса», ні дачі, ні власного будинку не маємо. Бракує як грошей, так і часу, щоб цим займатися.

Але я не розумію — і не сприймаю — людей, які плачуть-нарікають: мовляв, мені мало платять, ні за що нормально жити. Так кидай це заняття, берися за інше, де твої здібності, твою працю оцінять за іншою шкалою. А якщо сидиш на цих копійках — значить, ти і не вартий більшого. Ні, людина при здоров'ї, з цілими руками і ногами повинна сама подбати-постояти за себе, а не чекати, що хтось — держава, сусіди, добрі родичі — зроблять це за неї.

— Ви, мабуть, заробляєте більше, ніж ваш чоловік?

— Трошки більше.

— І як він на це реагує?

— Справді, тут є певний психологічний нюанс, бо донедавна усе було навпаки. Більшу, значно більшу зарплату приносив чоловік.

Але без його підтримки, без його допомоги я не змогла б добитися того, що маю сьогодні. Ефективність моєї праці була б значно нижчою. Отже, усе взаємозв'язано.

Зрештою, я сподіваюся, що і суднобудівники, до яких належить мій чоловік, невдовзі зароблятимуть стільки, скільки їх праця вартує.

— Поки що «Співдружність» — банк регіональний. Чи не думаєте розширювати межі свого фінансового впливу, шукати клієнтів в інших регіонах нашої країни?

— Не тільки думаємо, але й працюємо над тим, щоб уже цього року відкрити своє представництво в Києві і ще два філіали в сусідніх областях.

— Регіональний банк, окрім загальних проблем, стикається, очевидно, ще й із суто своїми. Чи не так?

— То справді так. Скажімо, економічна і фінансова нестабільність, недосконалість нашого законодавства — від цього потерпають сьогодні всі банківські структури.

А що стосується роботи регіональних банків, то, безперечно, тут є свої нюанси. Зокрема, складності з передплатою на акції — на них у регіонах немає такого попиту, як у столиці. І, звісно, треба витримувати доволі жорстку конкуренцію з боку місцевих філіалів крупних столичних банків. Бо клієнт іде передусім до того, хто пропонує більший вибір послуг і менші проценти, хто не кидає слів на вітер. Це, до речі, змушує дбати про добрий імідж банку.

І, як на мене, то саме регіональні банки найбільше знають, відчувають проблеми регіону і прагнуть їх за першої можливості позитивно розв'язувати. Ми хочемо бути ледь-ледь ближчими до клієнта, ніж сусіди цим вирізнятися з-поміж інших.

— Що ви як банкір хотіли б змінити в нашому суспільстві?

— Не робити з комерційних банків ворогів суспільства. Ми повинні врешті-решт зрозуміти, що без них ринкова економіка не може обійтися, як людина без кровоносної системи. А злодії й авантюристи є повсюдно, а не тільки в банках, як це дехто намагається нав'язати суспільству.

— Ваша найбільша мрія як жінки?

— Щоби кожна жінка у нашій країні нарешті відчула себе жінкою, а не заложницею наших суцільних дефіцитів і нікудишнього побуту.

— Що ви найбільше цінуєте?

— Свободу. Свободу вибору. А вибирати може тільки та людина, яка щось таки має за душею і на банківському рахунку. Хоча це, скоріше, особливий стан душі.

— То що б ви порадили робити тим людям, в яких з'явилися гроші?

— Не ховати їх у панчоху, як то кажуть, на чорний день, а скоріше їх позбавлятися. Вкладати в освіту дітей, у красивий одяг, меблі, нерухомість. Непогано закладати під проценти в депозит. А, можливо, й у власну справу. Так, це ризикованіше, але в разі успіху і доходи значно більші.

Та й усе наше життя — це суцільний ризик. Один втрачає, інший — знаходить.

Я бажаю вам, щоб ви тільки знаходили! Але не забувайте й про інше: знаходить той, хто шукає.

З банкіром розмовляла Марина ЧАУСОВА.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

«Не здамся. Ніколи. Нікому...»

Ці слова у розмові зі мною директор Львівського мотозаводу Євген Палига повторював кілька разів, і я зрозуміла, що в них — «сіль» відповіді на моє запитання про таємниці виживання підприємства за умов кризи. Завод і його директор мають славу «непотопних». Цього року підприємство простоювало лише три тижні.

— Євгене Миколайовичу, ваше підприємство, як й інші в машинобудівній галузі, «кровно» пов'язане з постачанням з-за меж України, а отже...

— Кажуть, нині загальною кризою можна все пояснити, та я з тим не згодний і не здамся ніколи й нікому. Але сьогодні треба дуже захотіти і бути нещадним до самого себе, аби щось вирішити. Ще зовсім недавно ми мали 42 види комплектувальних за межами України, нині — лише три, щоправда найважчі: двигун, мотовелошини, мотовелоланцюги. Решту робимо самі, навіть металеве виробництво розгорнули — катаємо труби. Маємо чітку програму випуску товарів народного споживання до 2000 року, Мінмашпром підтримав її. Нині нереально купувати комплектувальні за валюту чи рублі. Та й скажімо, Шауляйський завод, який постачав нас двигунами, уже сім місяців простоює.

— Але ж ви не зупинилися...

— Допоки розв'яжемо проблему двигуна, випускатимемо велосипеди — «Тису», «Ватру». Саме тут, на виробництві, на своєму місці, я хочу показати, як треба будувати нашу державу. Працюю вже 30 років, маю голову на плечах, бував на різних закордонних фірмах, отже маю досвід і хочу його реалізувати. Вважаю, що саме виробничники — найпорядніші люди. Бо приходять на роботу і за той мізер працюють. І саме у виробничій сфері держава крок за кроком ставатиме на своє місце. І не треба ламати списи довкола соціалізму чи капіталізму. Як на мене, то у світі є лише дві системи: нормальна й ненормальна.

— Що є ненормальним у нас?

— Система платежів і податків, наприклад. Кілька тижнів завод не працював, але ми заплатили 300 мільйонів за електроенергію, за встановлену потужність. Це ж безглуздя!

— І за таких обставин — боротьби за виживання — ви погодилися стати депутатом обласної Ради й очолити комісію з питань промисловості?

— Я зробив це свідомо. Нинішній депутатський корпус уже не той, що раніше. На зміну політикам прийшли фахівці. У нашій комісії 10 чоловік — з різних галузей народного господарства. Хочемо створити при облвиконкомі дорадчу раду з фахівців-виробничників різних галузей, щоб спільними зусиллями витворити регіональний механізм реалізації стратегії Президента України. Поки що такої регіональної політики немає. Добре, коли керівник підприємства на своєму місці дає раду. Але останніми роками пішла мода змінювати керівників будь-що. На деякі посади вже їх по третьому-четвертому. А це вже не керівник, бо він знає, що завтра і його чекає така ж доля. Надалі такого не допускатимемо. Це ще один із мотивів мого рішення працювати депутатом.

До речі, кандидатуру заступника голови обласної Ради з питань промисловості Любомира Крайника затверджували після обговорення і погодження з нами.

— Обласна організація УРП уже покритикувала ту лінію, яку ведуть «червоні директори» в обласній Раді...

— Партії кидають гасла. А хто, скажіть, крок за кроком відпрацьовуватиме механізм реалізації тих гасел? Треба управляти і конкретними виробничими програмами, і тим, що колись називали ідеологією, а тепер — духовністю.

Ось приклад: ВО «Кінескоп» тримає на своєму балансі котельню, яка служить місту, а не може заплатити за газ. Безголов'я! За соціальну сферу має відповідати міська адміністрація, а не окремий завод. І таких ситуацій маємо безліч. Нещодавно я був на відкритті пам'ятника героям УПА в Буському районі. Наш завод сприяв у спорудженні цього пам'ятника, як, до речі, і церкви. Я вболіваю за духовність свого народу, радію процесам національного відродження, але... Мода на пам'ятники в кожному селі — це ще не духовність. Тут також має бути здоровий глузд. Якщо в селі зводять пам'ятник, а директор місцевої школи бідкається, що нема як побілити «храм знань», то про яке національне відродження можна вести мову? Церквам дали лад, це приємно. А якби такий самий лад був у полі, в нашій господарці... Як керівник колективу і депутат відстоюю таку «ідеологію»: люди мають зрозуміти, що це — їхня держава і ніхто не збудує її без їхньої участі. Кожен начальник цеху в нашому заводі має забезпечити 40 відсотків зарплати для робітників сам. Якщо Президент робитиме своє, директор — своє, начальник цеху і робітник — своє, матимемо державу, яка влаштовуватиме всіх.

Від автора

Оксана ТЕЛЕНЧІ:

Живу й працюю з думкою, що все на світі обертається довкола левової частки. Одні беруть її на себе, і про таких завжди пишу залюбки. Інші беруть її для себе, і таких також хоч-не-хоч не обминає моє перо.

Пишіть, звертайтеся, телефонуйте.

Телефони у Львові: 35-51-20, 34-02-27.

Вердикт депутата — 20 буків!

За дорученням голови Жидачівської районної Ради Степана Ревуцького правоохоронні органи провели розслідування інциденту, що стався в селі Грусятичах. Ними встановлено, що народний депутат України Олег Вітович, який приїхав на зустріч із виборцями, оголосив вердикт — 20 буків (!) директорові науково-дослідного насіннєвого господарства Ярославу Холявці та головному економістові Петру Ковальському. Виборці поскаржилися депутатові на керівництво, бо у зв'язку з будівництвом школи деяких сільчан довелося потіснити — кому город урізали, кому хлів знесли.

Господарство обіцяло певну компенсацію, але через скруту поки що не виконало зобов'язань. Людям, котрі зібралися в будинку «Просвіти», народний депутат розповів про політичну ситуацію, зокрема й про події в Чечні. Заодно закинув їм: мовляв, маленька Чечня протистоїть Москві, а вони не можуть дати раду з директором. Четверо бійців УНСО, які супроводжували Олега Вітовича, коли він заявив: «я тут суддя і прокурор», взялися було виконувати наказ, та опір «винуватців» трохи охолодив їх. Олег Вітович дав «штрафникам» три тижні на виправлення помилок.

— Ми розглянемо цей випадок на сесії районної Ради, а потому надішлемо матеріали до Верховної Ради, — каже Степан Ревуцький. — Кривди людей можна зрозуміти, проблеми треба розв'язувати, але ж не середньовічними методами!

А в перерві між пленарними засіданнями Олег Вітович пояснив моїй колезі, що в їхній організації заведено карати-виховувати «буками» і що голова Грусятицької сільради підтримав його.

Панове Холявка і Ковальський не є членами УНА-УНСО, та чи це аргумент супроти революційної доцільності?

На знімках: наукова еліта завжди задавала тон духовному, інтелектуальному життю міста Лева. Так було і так буде — незалежно від політичних віянь. Цього певні вчені держуніверситету «Львівська політехніка», що відзначив своє 150-річчя.

Фото Володимира САКВУКА.

У кулуарах кажуть...

Мер Львова Василь Куйбіда після ста днів господарювання на посаді скликав незвичну велелюдну прес-конференцію. Цього разу не було традиційних запитань-відповідей, він хотів чути наші поради: як співпрацювати першій і четвертій владі, щоб од цього виграли і Львів, і львів'яни? Журналісти з порадами не поспішали і «переклали» цю пропозицію на мову великого поборника мирного співіснування кота Леопольда («давайте жити дружно»). Потому на голову мера посипалися факти про міські негаразди, до яких так і не дійшли руки у попередньої адміністрації. Василь Куйбіда не обіцяв негайно усунути неподобства. Він хоче унеможливити їх у майбутньому не адмініструванням, а через реформи управління містом.

А насамкінець був сюрприз. Мер одрекомендував нам свого радника у зв'язках із пресою. Ним на громадських засадах став редактор газети «Пост-Поступ» Олександр Кривенко. У кулуарах, за кавою, якою неодмінно частують після кожної прес-конференції у міськраді, журналісти згадали інтерв'ю експмера Василя Шпіцера, нині безробітного. Він гірко заявив, що розуміє Сталіна, який знищував своїх заступників...

Чотири століття дискусій

Берестейська унія (1596 рік) — знаменна подія в історії української Церкви. Хтозна, чи досягнуть історики колись згоди в оцінках унійних та антиунійних процесів. А про побутові міжконфесійні суперечки годі й говорити. Та нині принаймні є всі можливості аналізувати наслідки унії на високому інтелектуальному рівні.

Саме це завдання поклав собі Інститут історії церкви, що розгорнув свою роботу у Львові. Це — незалежний приватний науковий заклад, створений кількома науковцями на спонсорські кошти й пожертви. Його директор Борис Гудзяк приїхав до Львова із США, а батьки його родом із Золочівщини. У сім'ї, що опинилася за океаном, завжди жив дух України. Нині головним проектом новоствореного інституту є вивчення, в тому числі шляхом усного опитування, найболючішої в історії Української греко-католицької церкви сторінки — її знищення, а відтак — і підпільної діяльності після 1946 року.

Інститут започаткував до ювілейної дати публічні наукові Берестейські читання про унійні та антиунійні процеси XVI-XVII ст. за участю провідних учених з різних країн. Читання-дискусії про Берестейську унію, яка після Хрещення Київської Русі є чи не найважливішою подією в історії східнослов'янського християнства, відбуватимуться в різних містах України.

Повертаючись до надрукованого

«Кінь втомився, а вершник мчить до П'ємонту»

У статті, опублікованій 30 квітня ц.р., йшлося про конфлікт мера Дрогобича Мирослава Глубіша з газетою «За вільну Україну». У позовній заяві до суду мер виставив газеті рахунок на 210 мільйонів за образу своєї честі й гідності. Та по виборах, коли Мирослава Глубіша не обрали навіть на депутата міської Ради, він так і не з'явився до Галицького районного суду, і через це справу було припинено. Однак крапку ставити рано, бо аудіотехнічна експертиза встановила ідентичність диктофонного запису погроз, якими намагався залякати кореспондента газети «За вільну Україну» Романа Пастуха один із прибічників мера. Хочу навідатися до Дрогобича ще раз. Послухаємо разом із паном Мирославом цю касету, а також диктофонний запис нашої з ним розмови. Як пристрасно він говорив про свою святу любов до неньки-України, про честь і порядність.

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, «Голос України»

ЗАЧАРУЙ МЕНЕ РОЗМОВОЮ — УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

28 жовтня 1989 року Верховна Рада Української РСР прийняла Закон «Про мови»

Того осіннього дня українська мова була узаконена в Україні як державна. По суті, мова і стала провісницею нашої майбутньої незалежності.

Втім, українське слово, українська пісня і берегли протягом століть поневолення та духовної руїни обереги нашої незнищенної державності. Берегли в людських душах, у людських надіях. І кликали до боротьби, до свободи. Від мужнього гетьмана Івана Виговського, який влітку 1659 року наголову розбив російське військо під Конотопом, до незламного, нескореного поета і правозахисника Василя Стуса, замордованого у пермських таборах на зорі горбачовської «перестройки».

«Слово рідне, мово рідна, хто про тебе забуває, той у грудях не серденько, а лиш камінь має», — ці поетичні рядки буковинського священика-поета Сидора Воробкевича, написані в минулому столітті, цілі покоління повторювали як молитву. Щоби вберегти себе від безпам'ятства, від духовного виродження. Щоби завжди пам'ятати про своє пракоріння, про заповіти своїх попередників. Навіть на краю пропасті, коли смерть уже дихала нам в обличчя.

Пригадаймо, яке роздратування і неприйняття викликала серед комуністичних чиновників-ортодоксів навіть сама пропозиція надати українській мові статус державної. І скільки зусиль доклали патріотичні сили, зокрема, з творчої інтелігенції, з Товариства

Календар «Голосу України»

української мови імені Тараса Шевченка, яке робило тоді лише перші кроки, щоби відстояти це право для рідної мови, щоби утвердити це розуміння в народній свідомості. І вже на самій сесії Верховної Ради продовжувалися спроби вихолостити з проекту Закону основну суть, надати йому такого собі камуфляжно-сиропного вигляду, бо, бачте, іці «хохли» багато дечого захотіли. Але були й інші сили, інші думки в тому сесійному залі, де народжувався Закон «Про мови». Досить згадати Бориса Олійника, Леоніда Кравчука, Юрія Мушкетика — їхні аргументи, їхня виважена позиція, їхня толерантність як під час обговорення проекту Закону у постійних комісіях, так і на самій сесії все ж таки одержали депутатську підтримку: українська мова була узаконена як державна.

Певна річ, після проголошення незалежності України українська мова почала вільніше розправляти крила. Бо, як сказав поет, у своїй хаті — своя правда... Але ота тінь «вторинності», «меншовартості», яка віками тяжіла над нею, ще далебі не розвіялася. Особливо в свідомості зрусифікованих прошарків нашого суспільства. Мало того, різними плакальниками за «великим и могучим» продовжують насаджуватися міфічні думки про «одну колиску трьох братніх слов'янських народів», про «єдиний життєдайний корінь», про потребу для нашого народу російсько-української двомовності. Підкинув дров у вогонь і Президент України Леонід Кучма, який у своїй інавгураційній промові 19 липня 1994 року заявив про намір найближчим часом запропонувати зміни до чинного законодавства, щоб надати російській мові статусу «офіційної» в Україні. Щоправда, на тому все й закінчилося: ніде більше Президент не торкався цієї вибухонебезпечної теми. Але його заява збурила Україну, бо в разі практичної реалізації цього наміру наше суспільство неодмінно розколеться за мовною ознакою, що може, зрештою, і «похоронити» саму незалежність. Тому стільки листів, телеграм, різних заяв і протестів буквально посипалося до редакції — відразу видно, що людям не байдужа подальша доля рідного слова.

Буде Україна незалежною — розвиватиметься й українська мова, займаючи фарватер життєвої течії. Різні декрети та укази нам мало в чому допоможуть. Потрібні привабливі підручники і розумні, патріотично настроєні вчителі, захоплюючі фільми і зроблені з професіональним смаком телепередачі... Потрібно, щоб усі депутати українського парламенту врешті-решт заговорили з парламентської трибуни не мовою сусідньої держави, а українською. Мовою того народу, який їх годує. Бо нічого подібного ніде у цивілізованому світі немає.

Мойсей ФІШБЕЙН

Олені ДОБРОВОЛЬСЬКІЙ

Неторкані й ґвалтовані, зужиті
Й недоторканні, наче польова
Невловна і незаймана у житі
Мелодія, — наснилися слова.

І темрява клубочиться зимово,
І душі нам просотує сльота,
Горнись до мене, мовенятко,
Мово,
Неторкана, ґвалтована, свята.

7 листопада 1993 р., Мюнхен

«Зачаруй мене розмовою — українською мовою», — співається у сучасній пісні. А те, що приваблює, що подобається, хочеться бачити і слухати завжди.

Воно, як і хліб, ніколи не придається.

Мирослав ЛАЗАРУК

І у сльозі — лиш небо голубе

Про автора

Уперше побачив світ Мирослав Лазарук у галицькому селі Королівка, що неподалік від древньої Коломиї. Там, у місті Стефаникової юності, закінчив десятирічку, надрукував свої перші вірші і звичайні газетні замітки. Потім студіював журналістику в Львівському університеті імені Ів. Франка, по закінченні якого їде на роботу в Чернівці, в обласну молодіжну газету «Молодий буковинець», де працює й сьогодні — заступником головного редактора.

Газетярська праця не залишає багато часу для написання поезій. Робота в газеті вимагає оперативного, негайного реагування на ту чи ту подію. І твої власні думки менше за все цікавлять читача. А поезія — то зовсім інша річ. Потребує глибокого осмислення, передусім заглиблення в самого себе. Отого, що на душу лягло.

Що й казати, нелегко це поєднувати. Але Мирославові Лазаруку вдається. І доволі успішно. 1988 року в київському видавництві «Молодь» вийшла друком його перша поетична книжка «Коломия», торік у Чернівцях друга — «Покрова». За «Поему без назви» поетові присуджено обласну літературну премію імені Дмитра Загула за 1993 рік.

Пропонуємо читачам «Голосу України» добірку поезій Мирослава Лазарука.

* * *

Де ти, моя Покрово, покровителько
чудодійна,
Квітко-жінко, з осені чи з вогню,
Заведи мене потай у свої золоті
володіння
І не дай перейняти голос
звироднілому вороння.
І зірви убрання — цей надуманий позір,
Наче листя нічне, вже начинене вщерть
Металевим відлунням, — і танцюй на
морозі,
Доки аж не привидиться у зсутуленій
постаті смерть.
В респіраторі, у брезентовім балахоні,
Нарядилася ач, як на бал-маскарад,
Я ж тебе упізнав, ці очиська бездонні
Вициловують, наче свинцем нашпигований
град.

... Ще не пізно, іще не згоріли багаття,
Тихо жевріє в них незнищенна Покрова
моя.
І читаю у кожному листочку легеньке
сум'яття,
Та збагнути не можу твоє предковічне ім'я.

Ще не пізно? Замітає сліди Покрова,
Мов хоронить своїх неслухняних дітей,
І стихає молитва її негучна вечорова,
Наче ділиться все на світі й несвяте.

* * *

Голосіння скошених дощів
Серед неба, вулиці, майдану.
І дерева голі, без плащів,
І тонку сопілку довгождану
Ти пригорнеш ревно до грудей,
Та заграти так і не зумієш,
Добре, що хоч дощ іде й іде,
І фальшиві звуки оніміли

Й топляться. І ти не чуєш їх,
Тільки злива стогне і палає...
Отепер й поплакати не гріх,
Доки дощ кістки перемиває.

* * *

Відчиню я вікно, наче душу, надвечір
І зіпруся на біле-пребіле крило.
Вже смеркати почне. І на мамині плечі
З неба хмарка впаде, а роса — на чоло.

Батько десь відшука собі давні платівки,
Пил здмухне з молодих, як зірки, голосів.
І жоржини здіймуть обважнілі голівки,
Солов'ї прилетять на калину з лісів...

Я забуду на мить, що нема вже калини,
А в криниці джерела умерли давно,
Я забуду, що час не спиняється —
плине
Крізь відчинене у надвечір'я вікно.

МОЛИТВА ДЛЯ МАР'ЯНКА

Отче мій, не маю ще нічого:
Ні добра, ні зла, ні жмутку слів,
Та молю: не дай мені убогого
Не любов пізнати — тільки гнів.

Час розсудить і остудить, певно,
Справедливий час, неначе Бог,
Я ж тобі молитимуся ревно
І відмолю щонайбільший борг.

За усіх, кого в добу камінну
Прирекла на гріх остекла тінь...
Тільки поверни мені Вкраїну,
Отче мій, молю тебе. Амінь.

* * *

... умерти при вині і втісі божевільній,
Аж зацвіте тоді в душі осінній хміль,
Неначе не князі, та все ж такі удільні,
Хоч не дрібних земель, то хоч нудних
застіль.

... під саркофагом ми кохалися уперше,
Зійшов на землю ВІН у сяйві ліхтарів.
Хто житиме, а хто, себе в собі зітерши,
Переспіває знов у рам'ї чорних брів.
І фарбу змиє дощ єхидний, нетутешній,

Зоставить полотно чи тіло, чи вуаль,
Та замість рук уже ростуть криваві
клешні,
І клепле їх в тобі розважливий коваль.

... ще поминкам не час. Лиш виноград
хмеліє.
Крізь діри в саркофаг ще падають зірки.
Та сон, либонь, минув. І світ уже маліє,
І мелють, мелють вітер наївні вітряки.

ВІДОМІЙ СПІВАЧЦІ

Крутими східцями камінними туди,
Де зіронька сіє підвечіря...
Лиш душу, душко, тлінну остуди,
Зірви із неї це вбрання позірне.

Тебе зустріне спритний павучок,
Заграє щось рідненське на арфі...
Ще не поставлено на твій талан свічок
Й не продано у цій базарній Кафі...

І ти стоїш обличчям до вікна,
В яке ніколи промінь не загляне...
Ще не являвсь облесний сатана,
Не зазихався на святе придане.

У цьому домі, де старий каштан
Щовечора світитиме рожевим
Твоїм ще не перейденим літам,
У цьому домі випаде той жереб,

В якому все переплелось жужмом,
Немов у перелітної пташини,
Є навіть запасний аеродром —
Не вистачає тільки Батьківщини.

ВІДПОВІДЬ ДРУГОВІ

«Ви з Космача чи з Брустур?»
«Ми з облав»

Василь ГЕРАСИМ'ЮК

Василю, чоловіче несмиренний,
В якій смереці спить твоя душа?
Де твій Космач соборний, суверенний?
І цей бенкет — в кишенях ні гроша.

Але навіщо гроші? Є ще пісня,
Яку затягне у кутку земляк
Не гучно, не оклично, не провісно,
А тільки так, щоб змити переляк.

Не порахуємо гіркі горбочки
Попід смереки, буки, ялівці.
Ми не шатковані на зшилі вже листочки,
Ми не стрільці, а може, й не співці.

Нам не дістанеться ні слави, ні неслави,
Лиш інкрустовані на стінах топірці...
Ми не потрафили у лісові облави,
Та тіні йшли за нами, як мерці.

* * *

Мов сіроманець, вигнаний зі зграї,
Ночами блудиш-рискаєш один,
І вітер злиплу вовну обдирає,
І кров холоне в закутках судин.

Ти пам'ятаєш звуки, рухи, жести
І навіть волі присмак нетривкий,
Який тобі уже не перенести,
Як цей світок мілкий сякий-такий.

Іще в очах палають темні страсті,
Але німіє загнане єство.
Однаково тобі, коли упасти —
Чи під Покрову, а чи під Різдво —

Однаково. І чи затужать міддю,
Чи заголосять братчики в лісах,
Прощення не діждатися поріддю,
Яке у кров свою пустило страх.

* * *

Як терен зацвіте, то буде пізно.
Запам'ятай! Стелитиметься дим,
Та буде пізно вже просити слізно.
Не пошкодуй сльози.
Бо ти один

Не визбираєш ані ті пелюстки,
оббиті приморожeним дощем,
Ані слова, розбиті геть на друзки,
Бо ти — один,
Але не пізно ще...

Дивитися у вічі, Як у себе,
Розгадувати болю тайну
Й раптово зрозуміти, що усе те
Не вмістити навіть у труну.

А ти збирав, вимолював по крихті
І обхитрити думав сам себе.
Тепер стоять ці терни димом вкриті,
І у сльозі — лиш небо голубе.

* * *

ВОЛОДИМИРУ

Губить красуня дешеві коралі,
Котиться згуба за нею услід.
Очі твої споночілі, зів'ялі
Ранні сніги переходять убрід.

Тільки торкнися, і одіж ляклива
Ляже лукаво, легенько до ніг.
І пригорнись, як до коника грива,
І освяти найтаємніший гріх.

Ти не боїшся ні снігу, ні студу,
І примерзає до шибки коса,
Може, в тобі я себе перебуду
І зрозумію, яка ти уся:

З лона земного і з Божого духу, Як
павутина і як небеса,
Як соломинка остання у скруху,
І серед спраги — безкрая роса.

Хто ті коралі збиратиме ревно?
Бачиш, сніги поночіють уже, —
Марно ж пустують, лютують даремно, —
Хтось мене, грішного, ще береже.

* * *

Крижмою білою нас огорни,
Плечі покрий і сполохані груди,
І голоси поверни з далини,
Ті, у яких нас довіку не буде.

Ця чистота — як свячена вода,
Крапелька кожна — кожнісінька спасенна.
Тільки упитися нею не дай,
Най нас ошпарить летюча, студена

До божевілля, до крику ріка, —
Крижма дістанеться іншим, мудрішим, —
Ми — проминущі. Нас правда ляка,
Ось і втікаєм у вірші.

Черновцы.

Іван ОЗЕРЧУК, журналіст

ОСІННІ ІСПИТИ НА «ВІДМІННО»

склала юнацька збірна країни з футболу

Ми вже повідомляли результати відбіркового турніру першості Європи (гравці 1976 року народження), що відбувся на стадіоні ЦСК ЗСУ в Києві. Чудово виступила збірна України, яка під керівництвом тренерів Федора Медвідя та Олександра Лисенка перемогла збірні Вірменії — 5:1 та Грузії — 2:0. Про цей колектив розповідає технічний директор юнацьких збірних Олександр КОЗАЧЕНКО:

— Спершу, мабуть, слід назвати склад команди та клуби, за які виступають наші хлопці. Воротарі: Олександр Гуменюк («Борисфен», Бориспіль), Сергій Перхун («Дніпро», Дніпропетровськ); захисники — Андрій Єсимов («Темп», Шепетівка), Іван Павлюх («Карпати», Львів), Андрій Сизон (РУОР, Київ), Олег Федорук («Нива», Вінниця), Іван Маковей («Карпати», Львів); півзахисники — Сергій Гожий (ФК «Львів»), Микола Лапко (ФК «Львів»), Валентин Слюсар («Динамо-2», Київ), Геннадій Зубов («Сталь», Алчевськ), Сергій Закарлюка («Металург», Нікополь); нападники — Андрій Шевченко («Динамо-2», Київ), Олег Гарас (ФК «Львів»), Олександр Солнишкін («Нафтохімік», Кременчук), Олег Ящук («Нива», Тернопіль).

Цей колектив утворився на початку нинішнього року. Але завдяки авторитетним фахівцям, якими вважаються Медвідь та Лисенко, з групи здібних гравців він перетворився на боєздатний ансамбль. Хоча хлопці з цієї вікової групи перебували в дещо гіршому положенні, ніж старші. Адже протягом трьох років вони не мали ігрової практики на міжнародній арені. Однак, як бачимо, потенціал цієї команди чималий.

Слід сказати, що Ящук, Зубов, Федорук та Перхун у складі збірної старших за віком юнаків, якою керував Володимир Киянченко, цього року вже стали бронзовими призерами першості Європи.

Цікава деталь, Ящук, Федорчук та Зубов взагалі 1977 року народження. Але на них вже звернули увагу клуби вищої ліги. Перший грає в Тернополі, другий — у Вінниці, а Зубова нещодавно запросив донецький «Шахтар».

Що ж далі? Цей склад готуватиметься до наступного етапу першості. Десь у березні—травні наступного року візьме участь у черговому відбірковому турнірі. Ще не відомо, який його регламент: або матчі в одному місці, або з роз'їздами — на своєму та чужому полях. Можливі наші суперники — збірні Іспанії, Бельгії та Румунії.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ, «Голос України»

І ПОРЯДОК, І ПЕРСПЕКТИВА

З відомим діячем українського боксу Михайлом ЗАВ'ЯЛОВИМ розмовляємо в офісі зовсім нової організації, що на Малій Житомирській вулиці в Києві.

— Що ж то за організація? — запитую Михайла Михайловича.

— Називається вона — Ліга професіонального боксу України (ЛПБУ). Ідею її створення виношували разом із чемпіоном світу, віце-чемпіоном Олімпійських ігор; а нині народним депутатом України Віктором Савченком. Просто настав час навести порядок в професіональному боксі нашої країни. А то в Києві, Запоріжжі, інших містах на аренах цирків проводять сумнівні бої і їхніх переможців оголошують... чемпіонами світу. Ще добре, що не Всесвіту. І ніякого контролю. Щастя, що все поки що завершувалося без трагічних наслідків. Міністр молоді та спорту Валерій Борзов порадив нам створити громадський орган, який координував би весь професіональний бокс у державі. І надати йому статус національного, зареєструвавши у відповідних інстанціях.

— І які ж обов'язки ліги?

— Беремо на себе медичне забезпечення боксу, організацію турнірів і боїв, продаватимемо ліцензії, а відтак надаватимемо спортсменам соціальні гарантії, бо це спорт і все може статися. Зрозуміло, що всі поєдинки, котрі проходитимуть під нашою егідою, матимуть кваліфікованих арбітрів.

— А які ваші стосунки з національною федерацією любительського боксу?

— Ділові і щирі. Ми збираємося підписати широкомасштабну угоду на співробітництво. Скажімо, ЛПБУ зобов'язується не брати боксерів до себе в період підготовки до Олімпійських ігор. Спільно роз'язуватимемо всі питання.

— З усього видно, що було проведено велику організаційну роботу. І що ж було далі?

— У вісімнадцяти областях країни утворилися професіональні боксерські клуби. Звичайно, поки що не такі потужні, як у Донецьку, Луганську, Кіровограді... Пройшли конференції на місцях, а 10 жовтня зібралися в столиці і офіційно «народили» Лігу. На її президента обрали мене, на віце-президента — Бориса Баса, відповідальним секретарем став Анатолій Палачанський. А також було утворено раду, до якої увійшли представники областей, комерційних структур. А її головою одностайно обрали Віктора Григоровича Савченка.

— Які ж найближчі плани ЛПБУ?

— Почну з того, що Україна визнана боксерським світом. Вона є членом усіх версій: WBC, WBO, ABF, Пентоконтиненталь, європейських організацій. Вирушаємо незабаром до Іспанії, де в Севільї збереться 31-й конгрес найсильнішої та найавторитетнішої з них — WBC. Ми рекомендуватимемо до керівних органів цієї організації Віктора Савченка.

Прихильники боксу добре пам'ятають,як цього року в Дніпропетровську киянин Андрій Синепупов став чемпіоном світу за версією WBO. І от тепер теж наш атлет — Сергій Диваков став претендентом номер один на звання чемпіона Європи (до речі, цей титул значно вагоміший, ніж окремі світові). І нас запросили на підписання контракту до Франції. Бій Сергія відбудеться 20 грудня в Парижі о 22.30. Так визначила телекомпанія Євроспорт. Цікаво, що за кожні сто грамів зайвої ваги винуватець сплачуватиме суперникові по десять доларів.

— З ким же боксуватиме Сергій?

— З французом Террі Якобсом. А до того відбудеться ще дуже цікава подія: Андрієві Синепупову до сьомого грудня треба захистити своє звання чемпіона світу за версією WBO. Цей поєдинок пройде або в Україні, або в Бельгії, або в Болгарії.

Окрім цього українські боксери братимуть участь у рейтингових боях, пройдуть професіональні турніри і в нашій країні ще до кінця цього року. Зокрема, бій за звання чемпіона України серед професіоналів між Клоковим та Гуровим.

До нашої розмови долучився голова підкомісії Верховної Ради України з питань фізкультури і спорту Віктор САВЧЕНКО:

— Насамперед, висловлю своє задоволення тим, що народилася Ліга. Гадаю, її поява сприятиме розвиткові боксу в нашій країні. Перспективи у нас, переконаний, добрі. А нашим хлопцям бажаю перемог. Особливо Сергієві Дивакову виграти звання чемпіона Європи. Професіональний бокс — це здорово. Я за нього, як то кажуть, обома руками. Але не слід забувати і про любительський бокс, розвивати його серйозно й наполегливо. Зроблю свій посильний внесок у цю роботу...

Микола МОВЧАН, студент Київського інституту журналістики

Вагомі перші кроки

У Києві створено Всеукраїнський громадський благодійний фонд медичної допомоги спортсменам. Що це за фонд, яка його мета? Слово президенту фонду Юрію Петровичу ДЕХТЯРЬОВУ, завідувачеві відділу медико-біологічного забезпечення спортсменів Державного центру спортивної медицини.

— Наш фонд робить перші кроки. Поле його діяльності — широке. Але, насамперед, розпочнемо нашу діяльність з матеріальної допомоги лікарям і медсестрам, котрі обслуговують наших спортсменів на змаганнях і поза ними. Судіть самі. Заробітна плата медсестри 200—300 тисяч карбованців на місяць. А за обслуговування змагань вона в день одержує аж 27 тисяч карбованців. То хіба можна за такі копійки вимагати кваліфікованої медичної допомоги? Водночас відзначу, що в спортивній медицині більшого працюють ентузіасти своєї справи, справжні трудівники. І це добре знають спортивні керівники і самі спортсмени.

Головне для нас — всебічна кваліфікована допомога збірним командам з олімпійських видів спорту. Бо вже сьогодні треба дбати про медико-біологічне забезпечення національних команд, які виступатимуть у 1996 році в Атланті. Треба серйозно займатися реабілітаційними процесами спортсменів після змагань та тренувань. Мало того, у перспективі (гадаю, недалекій) наш фонд зможе забезпечити усіх спортивних лікарів збірних України портативною апаратурою з фізіотерапії і навіть мікрохірургічними наборами. Співпрацюватиме з відомими центрами спортивної медицини за кордоном. Фонд почав співпрацювати з американцем Джей Чернером, котрий вже передав достатню кількість вітамінів для найсильніших фігуристів України. Замовили ми йому й спеціальні пластирі, необхідні в разі травм спортсменів.

Плануємо виплачувати й матеріальну допомогу спортсменам-інвалідам. Хочемо займатися, до речі, й страхуванням майстрів під час їхніх виступів на турнірах. Вважаю, що це — серйозний і дуже важливий аспект нашої діяльності.

Тож, як бачите, дещо вже встигли зробити та й плани — серйозні. Головним є для нас те, щоб спортсменові надати кваліфіковану допомогу. На жаль, й досі існує думка, що спортсмени — це здорові люди і їм медична допомога не потрібна. Насправді це не так. Ми знаємо, як великий спорт може покалічити людину. Згадаймо лише відому російську гімнастку Олену Мухіну! Або в якому жахливому стані іноді опиняються наші спортсмени-ветерани. У них мізерні пенсії, а застарілі спортивні хвороби з роками особливо дошкуляють. Не секрет, що останнім часом наша державна медицина переходить на платні послуги... А де їм брати кошти? Ото й опікуватимемося всіма цими проблемами.

Зрозуміло, що хочеться через вашу авторитетну газету звернутися до бізнесменів і меценатів, котрим не байдужа доля видатних українських спортсменів, з проханням допомогти становленню нашого фонду. Його розрахунковий рахунок 700103 в акціонерному банку АНТЕК м.Київа, МФО 300391. Безперечно, усім їм будемо вдячні.

...А від себе підкреслю, що цей фонд — громадський і благодійний. В його штаті — президент і бухгалтер, котрі також працюють на громадських засадах. До правління входять відомі боксери та кікбоксери. До речі, й заснували фонд видатні спортсмени. Серед них переможець Кубка світу Ростислав Зауличний, чемпіони світу з боксу — Віктор Савченко та Олександр Ягубкін, триразовий чемпіон світу з кікбоксингу Віталій Кличко та ряд інших.

На аренах країни і світу

Футбол. Жеребкування відбіркових груп чемпіонату світу 1998 року пройде у відомому паризькому палаці — Луврі — 12 грудня 1995 року, оголосив у Нью-Йорку президент ФІФА Жоао Авеланж. Цей день припадає на вівторок, коли Лувр закритий для відвідувачів. Жеребкування фінальної частини світової першості відбудеться в Марселі наприкінці 1997 року. Президент ФІФА також сказав, що в кінці листопада відвідає Францію, що проходитимуть матчі чемпіонату світу-98.

***

Першість країни. Друга ліга. Медіта — Динамо Лг — 1:1, Шахтар — Металург — 2:1, Чорноморець-2 — Віктор — 2:0, Таврія — Сіріус — 2:1, Артанія — Газівник — 3:1, Меліоратор — Галичина — 2:0, Чайка — Десна — 3:2, Динамо Ск — Явір — 0:1, Титан — Рось — 1:0, Металург Кч — ФК Львів — 1:2.

Баскетбол. Кубок європейських чемпіонок. Динамо (Україна, Київ) — Єжиця (Любляна, Словенія) — 59:61 (27:28).

Гандбол. У Запоріжжі пройшли матчі першого туру першого кола національного чемпіонату серед жінок вищої ліги А. Турнірну таблицю очолив місцевий «Мотор» — 8 очок з 8. «Спартак» (Київ) та «Автомобіліст» (Бровари) — по 6, «Галичанка» (Львів), «Спартак-2» (Київ) та «Інгул» (Кіровоград) — по 4, «Карпати» (Ужгород) і «Тавричанка» (Херсон) — 0.

Політехніки відкривають Європу

У Лондоні відбувся піврічний конгрес Міжнародної федерації хокею на льоду (ІІНF), який затвердив календар міжнародних змагань на сезони 94/95. Було вирішено започаткувати турнір — розиграш Кубка федерацій, де змагатимуться володарі національних кубків європейських країн. Він розпочнеться матчами у трьох півфінальних групах. Матчі пройдуть 11—13 листопада. Україну представлятиме команда Київського політехнічного інституту, яку багато років очолює досвідчений фахівець, знаний педагог Сергій Олексійович Журавльов.

Тож через десяток днів команда КПІ, до складу якої входять відомі гравці Посметьев, Зоров, Мудров та їхні товариші, вирушить до словацького міста Попрада. Українські хокеїсти по черзі поміряються силами з «Пардубице» (Чехія), «Меркурій» (Румунія), «Попрад» (Словаччина).

Фінальний турнір Кубка федерацій пройде в грудні в столиці Словенії — Любляні.

Золотой дом **ПРИВАТБАНКА - дом, который делает деньги для всех!**

ВСЕ ВИДЫ ОПЕРАЦИЙ С МОНЕТАРНЫМ (СЛИТКОВЫМ) ЗОЛОТОМ И ИЗДЕЛИЯМИ ИЗ ДРАГМЕТАЛЛОВ

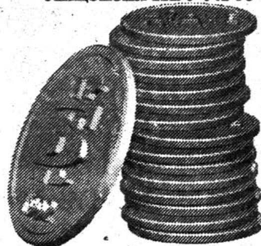
Лицензия НБУ №40

Впервые в Украине!

У Вас есть золото и Вы хотите:

- **надежно хранить его и жить спокойно,**
- **выгодно продать,**
- **получить кредит .**

Нет проблем! ПРИВАТБАНК - первый коммерческий банк в Украине, работающий с монетарным золотом.

Для юридических лиц:

- полное обслуживание металлических (золотых) счетов (открытие и закрытие, редактирование, выдача выписок, внутренние переводы, межбанковские операции),
- операции с монетарным золотом (покупка, продажа, прием на хранение (коллективное, индивидуальное),
- предоставление кредитов под залог монетарного золота, а также под залог золотого лома и золотосодержащих отходов.

Для граждан:

- прием изделий из золота (ювелирного и бытового) на хранение (индивидуальные ячейки),
- предоставление кредитов под залог золотых изделий на самых выгодных условиях.

Операции с монетами **(покупка, продажа, организация выставок-продаж).**

БЫСТРО! НАДЕЖНО! ВЫГОДНО!

Полная конфиденциальность!

Обращайтесь в ПРИВАТБАНК:
г. Днепропетровск, Набережная Победы, 50
Тел.: (0562) 67-11-23, 78-11-33

ДОЗВІЛ МІНІСТЕРСТВА ФІНАНСІВ N 255 ВІД 30 БЕРЕЗНЯ 1994 р.

ІНВЕСТИЦІЙНА КОМПАНІЯ

ІНВЕСТ АЛЬФА

НАША СТАБІЛЬНІСТЬ - ВАШ УСПІХ

Шановні акціонери!

Підпис на акції АТ "Альфа-Інвест" - це надійне вкладення ваших грошей в найбільш перспективні галузі виробництва та захист їх від інфляції.

Ваші дивіденди гарантує

КОНКОРДІЯ-БАНК

Номінальна вартість акції - 100.000 крб

Підпис на акції відкрито:

в Києві:
вул. Борщагівська, 152-б
бул. Кольцова, 17
ст.метро ДАРНИЦЯ
гост. БРАТИСЛАВА
3-й пов. к.327
тел. **(044) 441-64-43, 475-31-44, 551-73-27**

у Львові:
вул. Валова, 31 к. 217
тел. **(0322) 72-91-30**

в Донецьку:
вул. Артема, 92 к.106
тел. **(0622) 93-16-05**

в Чернівцях:
вул. Головна, 42
тел. **(03722) 2-24-43**

АО «Автоинвестстрой»

реализует со склада в Харькове за безналичные карбованцы новые

АВТОМОБИЛИ

УАЗ-31512, 31514 (люкс), 3303, 3741; УАЗ инкассаторский, пожарный, технадзор, пассажирский, санитарный;

ВАЗ-2104, 05, 06, 07, 08, 09, 99;

ВАЗ-2121, 21219 «Нива», 21213 «Тайга»,

ИЖ-2715, ГАЗ-31029, Москвич-2141.

Возможен бартер на консервы «Говядина тушеная» вс, ЖСБ 1/338, 1/525.

Тел. (0572) 38-16-55, 47-68-94.
Тел./факс 43-28-27.

Організація виготовляє та реалізує

мобільні будівлі контейнерного типу

Використовуються як дачні, адміністративні, допоміжні приміщення;
можливе оснащення водяним опаленням і автомобільним шасі;
експлуатація при температурі зовнішнього повітря до 30 градусів С;
доставка залізничним транспортом,

м. Рівне т/ф (0362) 26-37-51, 22-05-83.

ДНЕПРОПЕТРОВСКАЯ ГОСУДАРСТВЕННАЯ МЕДИЦИНСКАЯ АКАДЕМИЯ

Объявляет прием на заочные и вечерние подготовительные курсы

Курсы имеют цель оказать помощь молодежи в подготовке к вступительным экзаменам на все факультеты по программам вступительных экзаменов.

На курсы принимаются лица, имеющие среднее образование, и выпускники школ и медучилищ.

Зачисленным на заочные курсы по каждому предмету высылаются шесть заданий по физике, химии, биологии, украинскому или русскому языку с методическими указаниями и контрольными работами. Работы проверяются и рецензируются преподавателями, после чего возвращаются заочникам.

Слушателям заочных курсов преподаватели в течение учебного года дают письменные консультации по всем неясным вопросам.

За справками обращаться по адресу: 320027, г. Днепропетровск, пл. Октябрьская, 2, комн. 28, т. 47-79-16.

Організація у Кривому Розі реалізує за заводськими цінами

обприскувачі ОП-2000, змішувачі ЗР-3,2, косарки КН-2,1, мастильні матеріали, бензозаправник ППЦ-28 з тягачем КрАЗ 64-44, автошини, акумулятори, підшипники різних модифікацій та інші сільгоспмашини й запчастини до них.

Звертатися по телефону : (0564) 51-73-25, 51-86-04, 51-85-51. Факс (0564) 65-48-21.

КОММЕРСАНТ УКРАИНЫ

АНАЛИТИЧЕСКИЙ ЕЖЕНЕДЕЛЬНИК

В. Шевченко

КАЖДЫЙ ДОЛЖЕН НАУЧИТЬСЯ

ЗАРАБАТЫВАТЬ ДЕНЬГИ

Коммерсант

30681

Пойди Подпишись Научись

Можно и не подписываться, и не читать - НЕУДАЧНИКАМ

КОМИССИОННЫЕ ЗА РЕКЛАМУ - ДО 30%.

БЮЛЕТЕНЬ ЗАКОНОДАВСТВА І ЮРИДИЧНОЇ ПРАКТИКИ УКРАЇНИ

ШАНОВНІ КОЛЕГИ!

Юридично-інформаційна компанія повідомляє, що редакцією «Бюлетеня законодавства і юридичної практики України» в 1993-1994 роках випущено юридичні збірники:

«Постанови пленуму Верховного суду України в кримінальних та цивільних справах»;

«Правові джерела України»;

«Преступность в Украине»;

«Арбітражний процес: законодавство і практика»;

«Практика судів України в кримінальних справах»,

а також:

«Словник юридичних термінів» (російсько- український);

«Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України».

До кінця 1994 року плановано до випуску збірники на такі теми:

«Законодавство України про нотаріат»;

«Україна в міжнародно-правових відносинах»;

«Науково-практичний коментар Кримінально-процесуального кодексу України»;

«Квалификация преступлений судебными и следственными органами»

1995 року вийдуть друком у І півріччі «Бюлетені законодавства» за темами:

«Законодавство України про охорону правопорядку і боротьбу із злочинністю»

«Роз'яснення Вищого арбітражного суду України»;

«Коментар законодавства про нотаріат».

З 1995 року **«Бюлетень законодавства і юридичної практики України» видаватиметься двома мовами:** українською (передплатний індекс 74052) і російською (індекс 74059).

Передплачуйте наші видання або надсилайте замовлення за адресою: 252030, Київ-30, вул.М.Коцюбинського,12 «ЮРІНКОМ» — редакція «Бюлетеня законодавства і юридичної практики України», тел. 225-20-17; 216-18-02.

ПИВНОЙ РЕСТОРАН ПО-ЧЕШСКИ - БИЗНЕС, ПРОВЕРЕННЫЙ ВРЕМЕНЕМ

Внешнеторговая компания ФОРТЭКС поставит все необходимое для открытия престижного пивного ресторана:

знаменитое чешское пиво лучших сортов (бочковое, баночное, бутылочное);

оборудование для охлаждения и разлива;

фирменные аксессуары и атрибутику (бокалы, скатерти, салфетки, фартуки, зонтики, пепельницы, сувениры и т.п.);

обеспечит рекламную поддержку.

По Вашему желанию монтаж, наладку и послепродажное сопровождение оборудования осуществят специалисты из Чехии.

ПОСТАВЛЯЕМ СОВРЕМЕННЫЕ ТЕХНОЛОГИЧЕСКИЕ ЛИНИИ ДЛЯ РАЗЛИВА ПИВА И ВИНА ИЗ СТРАН ЗАПАДНОЙ ЕВРОПЫ

© CenTREE 1994

Тел: (0572) 219-483, 210-540, факс: 219-707

Вы не знаете лазерные принтеры "MINOLTA"?
А ведь на их основе свои
лучшие модели сделали фирмы
Epson, Citizen, Fujitsu, NEC, Acer!

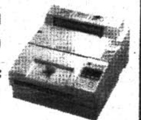
Оригинальный продукт
Оригинальный сервис
Оригинальное качество

Сильнейшие в своем классе!

Лазерные принтеры SP-1000; SP-1500

Мы уверены в своей технике: 3 ГОДА ГАРАНТИИ

Салон-магазин "Минолта": бул. Леси Украинки, 26. Тел. 296-5475, 296-3854, факс 295-6840

ПРОМКОМПЛЕКТ предлагает

ПОЛНЫЙ АССОРТИМЕНТ ТРУБОПРОВОДНОЙ АРМАТУРЫ

(задвижки, вентили, фитинги, отводы и др.)

СЧЕТЧИКИ

(бытовые для газа)

СМЕСИТЕЛИ

(для ванн и моек)

со склада в Киеве

Римаск

(044)452-10-48 (044)430-03-25

Реклама в газеті «Голос України». Телефон 441-89-34. Факс 449-85-62.

Криворожский суриковый завод производит и отгружает:

эмали и краски

марок ПФ-115, ПФ-133 и МА-15, МА-25 разных цветов (белый, голубой, зеленый, желтый, серый, черный и т.д.).

Отпускаем также эмаль для пола ПФ-266, грунтовку ГФ- 021, тальк молотый, сурик сухой железный.

Заключаем договоры на поставку продукции в 1995 г.

Адрес: 324055, г.Кривой Рог, п/о 55, телетайп 106104 СУРИК р/с 602602 в Дзержинском отд. ПИБ г.Кривого Рога МФО 305330, тел: 71-23-18, 71-23-04, 71-73-22, 29-29-95.

РАБОЧАЯ ОДЕЖДА

Куртки ватные, рукавицы рабочие.

Приглашаем к сотрудничеству дилеров.

Тел./факс (044) 244-08-53, 276-23-06.

По заданию Госкомградостроительства Украины НПО «Созидатель» г.Днепропетровска распространяет сметные нормы (СНУ), единичные расценки (ЕРУ), нормы (НМО) и расценки (РМО) на монтаж оборудования. Справки по телефону (0562) 44-17-71 с 10 до 12.

НЕ ТОЙ ТЕПЕР БЕРДИЧІВ...

Архіви

До 1917 року Бердичів називали волинським Єрусалимом. І це було справедливо в тому розумінні, що населяли його переважно євреї. До речі, коли 12 листопада 1917 року в Бердичеві було проголошено владу Української Народної Республіки, то місцеві сіоністи й інші єврейські організації привітали українське свято та проголосили «Славу Україні!».

Згідно з переписом 1926 року, в Бердичеві з 46 тисяч населення більш за все було саме євреїв — майже 65 відсотків. Українців було трохи більш як 15, росіян —10, поляків — 7 відсотків.

Ще в 30-ті роки в Бердичеві були єврейські та польські школи. Але коли більшовики почали створювати єдиний радянський народ, то першою закрили польську школу, в приміщення якої перевели учнів з двох єврейських. Польських вчителів заарештували як «ворогів народу», а їхніх учнів почали вчити вже зовсім по-іншому. Невдовзі і єврейські школи стали російськими.

Постраждав Бердичів і в роки війни — тисячі й тисячі мешканців стали жертвами фашизму. А потім євреї почали від'їжджати до Ізраїлю...

Не той тепер Бердичів. І не тільки тому, що зовсім змінився національний склад населення: перепис 1989 року свідчить, що у Бердичеві на 90.885 мешканців євреїв лише 3.512 чоловік — 3,86 відсотка. Можливо, що 1989 року ще не всі з них записалися євреями, бо знаємо, що в роки тоталітарного режиму не тільки євреї, а й українці, поляки, греки, німці, намагаючись уникнути пригноблень, записувалися росіянами...

Не той тепер і обласний центр — Житомир. Євреїв у ньому з 292.222 мешканців лише 3,67 відсотка, поляків — 5,96, а переважають українці — 71,76. За рахунок сільського населення, звичайно. Як і всюди.

Схожа ситуація і в нашій столиці. Українців тут за станом на 1.01.1989 року — 72,5 відсотка, росіян — 20,9, євреїв — 3,9, поляків — 0,4.

Мешканці колишніх окружних центрів України, звіряючи дані різних переписів, можуть проаналізувати динаміку зміни національного складу своїх міст. Але картина, на мій погляд, не буде повна без проведення нового перепису. Ще 1992 року, виступаючи на Всесвітньому форумі українців, я пропонував зробити перепис у нашій незалежній державі. На жаль, досі рішення з цього питання так і не прийняте, і ми не знаємо справжньої картини національного складу населення України. Бо не тільки не такі тепер у порівнянні з 1926 роком Бердичів, Житомир, Київ...

Не той тепер Тульчин, не той Кременчук, не та Шепетівка...

Володимир СЕРГІЙЧУК,
доктор історичних наук,
викладач Київського університету імені Тараса Шевченка.

Загальні відомості про окружні міста України. Кількість населення та його національний склад

Міста	Кільк. насел. на 1/1-26 р.	Національний склад населення (у %)					
		Українців	Росіян	Євреїв	Поляків	Німців	Інших
АМРСР	17.961	23,38	27,65	46,8 5	1,37	0,19	0,56
Артемівськ	31.106	21,52	50,85	22,6 1	0,74	0,43	3,85
Біла Церква	40.037	45,05	6,84	44,4 4	3,08	0,21	0,38
Бердичів	46.008	15,41	10,77	64,91	7,44	0,39	1,07
Вінниця	53.668	35,50	17, 64	39,37	4,36	0,33	2,80
Глухів	18.386	64,02	15,56	17,25	0,24	0,07	2,86
Катеринослав	142.010	15,96	40,17	38,82	1,92	0,71	2,42
Житомир	70.781	23,69	23,68	42,08	7,27	1,26	2,02
Запоріжжя	49.130	27,91	40,52	24,51	0,80	3,97	2,29
Зинов'євськ	54.189	20,93	39,74	37,53	0,74	0,48	0,58
Ізюм	10.046	74,76	22,56	1,14	0,38	0,23	0,93
Кам'янець	28.844	37,47	9,76	45,54	5,79	0,44	1,00
Київ	431.440	25,43	36,25	32,06	3,04	0,62	2,60
Конотоп	30.596	57;19	19,58	21,53	0,49	0,06	1,15
Коростень	9.951	18,05	26,75	49,77	2,16	0,70	2,57
Кременчук	57.420	35,70	8,00	53,83	0,64	0,31	0,52
Кривий Ріг	21.375	68,03	9,47	20,73	0,64	0,37	0,76
Куп'янськ	10.946	84,32	11,61	0,43	0,45	0,41	2,78
Лубни	19.882	61,66	6,37	29,61	0,56	0,30	0,50
Луганськ	40.912	21,44	63,36	11,54	0,66	0,42	2,58
Маріуполь	34.292	21,23	52,78	14,53	0,51	1,14	9,81
Мелітополь	24.470	26,65	33,92	31,42	0,64	1,65	5,72
Могилів	20.457	34,58	14,55	47,12	2,76	0,09	0,90
Ніжин	36.082	72,53	7,56	18,26	0,45	0,11	1,09
Миколаїв	85.489	17,50	51,71	26,60	1,55	1,05	1,59
Одеса	340.971	6,64	45,38	41,05	2,56	1,25	3,12
Павлоград	16.317	42,38	29,53	24,57	0,81	0,38	2,33
Первомайськ	26.363	49,95	14,78	32,81	0,97	0,47	1,02
Полтава	79.686	65,98	8,49	22,34	1,02	0,38	1,79
Проскурів	26,567	20,30	14,61	50,93	12,83	0,18	1,15
Прилуки	28.137	58,69	3,09	36,43	0,34	0,18	1,27
Ромни	25.799	60,81	4,84	29,39	0,98	0,19	3,81
Сталіно	44.215	6,88	63,09	23,86	1,24	0,33	4,60
Старобільськ	6.410	92,33	4,86	0,60	0,27	0,26	1,68
Суми	38.728	75,57	14,98	7,01	0,77	0,35	1,32
Тульчин	12.447	28,55	13,01	56,16	1,60	0,08	0,60
Умань	45.000	34,42	7,62	53,76	2,19	0,42	1,59
Харків	380.822	37,88	35,70	20,21	1,68	0,62	3,91
Херсон	47.085	13,45	51,43	33,11	0,74	0,39	0,28
Черкаси	32.822	51,98	12,94	33,47	0,68	0,17	0,76
Чернігів	38.005	43,79	20,11	33,41	0,63	0,19	1,87
Шепетівка	11.089	14,78	28,30	43,82	11,88	0,13	1,09
РАЗОМ:	2.585.931	30,60	31,45	32,40	2,27	0,69	2,59

Людмила ГРАЧ,
«Голос України»

ГРАФОВІ ВІД ВДЯЧНИХ... СЕЛЯН

У селі Пархомівка Володарського району, що на Київщині, відкрито пам'ятник. І не комусь, а графові, дійсному статському раднику В.Голубєву. Його прогресивна особистість більш відома в Росії, в якій він на початку нашого століття зініціював створення перших акціонерних товариств, заводів.

А до Пархомівки Голубєв потрапив, скуповуючи землі. Але не за те вдячні йому селяни й донині. Його щедрість, доброчинність, благодійність полишили в людській пам'яті добрий, глибокий слід.

Бувало, згадують старожили, як приїде до свого маєтка Віктор Федорович, так і «відстібне» грошей на весілля, родини або подарує пару волів з ременантом. Для сільських дівчаток та хлопчаків відкрив дві школи. Але такі, що крім грамоти ще й професію давали. Хлопці, з його ласки, потрапляли до ремісничого училища.

Знамениту нині Покровську церкву поміщик залишив як згадку по собі. Ескізи церкви замовляв у самого Реріха.

І заповідав Голубєв бути похованим у землі саме цього села. 1906 року забальзамоване тіло його перевезли з Риму. Але в 30-ті горезвісні роки усипальницю було зруйновано. Якісь дві бабусі, ризикуючи життям, десь перепоховали графа, а де саме — Бог знає.

Як сказав голова сільради М.Вощенко, село Пархомівка має стати одним з центрів духовного відродження. Тим більше, що передумови для цього є. Адже свого часу граф Голубєв заклав тривкий фундамент. Тож невелике українське село (800 чоловік) може пишатися своїм минулим і поповнювати духовні надбання.

Роздягайтесь — у вас талант!

Дайджест

Одного відомого режисера запитали: навіщо ти у себе в театрі тримаєш цю актрису, та ще й такі ролі їй доручаєш — вона ж ніяка! Режисер відповів запитанням: «А ти її голу бачив?»

У принципі голу жінку бачив у своєму житті кожний нормальний чоловік. І все ж закономірний інтерес до цього привабливого у більшості випадків явища не згасає у нього до глибокої старості. Медики запевняють, що у цьому немає нічого протиприродного.

Соціалістична кіноцензура мала з цього приводу свою думку і вирізала «голі частини тіла» звідусіль, намагаючись змусити глядачів забути про те, що під одягом людина гола. Нині вітер повіяв в інший бік, і коли б ці хлопці ще сиділи у своїх кріслах, вони, либонь, вставляли б «голу сцену» в кожний фільм.

Акторок сьогодні роздягають мало не поспіль, незважаючи на звання, вік і родинний стан, — суто російський підхід до справи, повна відсутність почуття міри. Пити — то пити, а не пити — то виноградники під корінь! Інколи просто відвернутися хочеться від екрану, незвично, ніяково якось: все життя в кіно ходиш «на актрису таку-то», ніби в гостину до знайомої, а тут прийшов — а вона гола сидить! Конфуз.

При цьому режисери відчайдушно захищають свої наполегливі спроби роздягнути мало не кожну актрису, що з'явилася в кадрі, щось незрозуміле варнякаючи про «художній задум», про «розкриття образу героїні»... Просто так і кортить запитати: а як же ці самі образи у п'ятдесятих-шістдесятих роках розкривати примудрялися, не стягуючи при цьому з героїнь останньої одежинки?

Не треба виправдовуватися — масовий глядач вас завжди підтримає, а останнє слово — за ним. До того ж наявність голих жінок дедалі частіше буває єдиним чинником, здатним змусити глядача забути про низький художній рівень твору і одержати від фільма хоч якесь задоволення.

Так, для нас задоволення, а їм як? Тим, з кого без упину зривають одяг? Як вони звикають до думки, що роздягання в їхній професії стає обов'язковим атрибутом, як для хірурга — миття рук перед операцією? Що вони відчувають, що думають з цього приводу? Починаєш запитувати — лаються і говорити на цю тему нічого не хочуть. (Отже, роздягатися можна, а розмовляти про це — сором?)

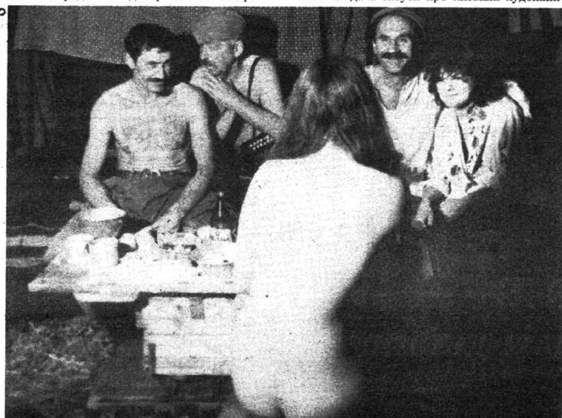
Дехто, правда, знаходить у собі сили й бажання поділитися з народом своїми відчуттями і висловлювати думку з цього приводу. Пропонуємо вам три найтиповіші висловлювання.

Олена Яковлева: — А де я роздягалась? Ви «Анкор! Ще анкор!» маєте на увазі, а ви там що-небудь бачили? І не побачите, я навіть розмов на цю тему не люблю, для мене це питання вирішене раз і назавжди. Ніколи і нізащо, навіть заради так званого художнього задуму!

Олена Кондулайнен: — Я відчуваю, ... прекрасна, і коли працюю на знімальному майданчику, то відчуваю легке збудження від роботи кінокамери. Коли знімаюсь в еротичних сценах, на знімальному майданчику панує легкий ажіотаж, неначе я проводжу сеанс гіпнозу. Від цих сцен мені важко відмовлятися... І мені жодного разу не було соромно за те, що я роблю на екрані.

Тетяна Васильєва: — Я не так уже й полюбляю роздягатися на знімальному майданчику, але мені вже неодноразово доводилось це робити. Я погоджуюсь на подібну роботу, коли це, на мою думку, має значення для втілення режисерського задуму, коли це не дешева гра у роздягання заради роздягання. Вперше я знялася оголеною у фільмі «Романтик» Білоруської кіностудії. Це було таке сюрреалістичне кіно, де чоловік і жінка під час сцени в ліжку відкривають для себе щось, що підтримує сценарій. Скажу чесно — нічого приємного я не відчула. І тепер мені абсолютно начхати, я вже освоїлась при зйомках гольцем, і, коли не маю сумніву в їхній необхідності для картини, все виходить чудово. Безперечно, деякі картини втратили б дуже багато, коли б у них не було таких сцен, тим часом як для інших фільмів такі сцени недодали нічого. Практично всі наші актриси вже опанували це, і мало хто не роздягався перед камерою. Але важливо, щоб це було справді необхідно, а то на наших кінофестивалях уже хочуть давати призи фільмам, у яких ніхто не роздягся, не вилаявся матом і не промовив слова «еврей»...

Ер. ОТТОМАНОВ
(«Аргументы и факты», 1994, №42).

На знімку: кадр із фільму «Секретний ешелон» (режисер-постановник Ярослав Лупій).

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.
Видавець — Президія Верховної Ради України.
252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в.о.заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), І. ГРУШКО, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, Б. СИДОРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

- ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44, телефакс — 449-85-62.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КП № 1 від 18.09.1990 р.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.
Індекс 60955.
Тираж 385117.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311207.

Газету набрано і зверстано в комп'ютерному центрі «Голосу України».